

Sporazum o partnerstvu – članak 10. stavak 6.

CCI	2021HR16FFPA001
Naslov	Sporazum o partnerstvu - Republika Hrvatska
Verzija	1.0
Prva godina	2021
Zadnja godina	2027
Broj odluke Komisije	
Datum odluke Komisije	

Sadržaj

1. Odabir ciljeva politike i specifičnog cilja FPT-a.....	4
Tablica 1.: Odabir cilja politike i specifičnog cilja FPT-a uz obrazloženje	4
2. Odabir politike, koordinacija i komplementarnost.....	19
Sažetak odabira politike i glavnih rezultata koji se očekuju za svaki od fondova obuhvaćenih sporazumom o partnerstvu – članak 11. stavak 1. točka (b) podtočka i. UZO-a	19
Koordinacija, razgraničenje i komplementarnosti među fondovima i, prema potrebi, koordinacija između nacionalnih i regionalnih programa – članak 11. stavak 1. točka (b) podtočka ii. UZO-a.....	33
Komplementarnosti i sinergije među fondovima obuhvaćenima sporazumom o partnerstvu, fondovima FAMI, FUS, BMVI i drugim instrumentima Unije – članak 11. stavak 1. točka (b) podtočka iii. UZO-a	39
3. Doprinos proračunskom jamstvu u okviru programa InvestEU s obrazloženjem ¹	44
Tablica 2.A: Doprinosi programu InvestEU (raščlamba po godinama).....	44
Tablica 2.B: Doprinosi programu InvestEU (sažetak)	44
Obrazloženje, uzimajući u obzir način na koji ti iznosi pridonose postizanju ciljeva politike odabranih u sporazumu o partnerstvu u skladu s člankom 10. stavkom 1. Uredbe o programu InvestEU.....	44
4. Prijenosi ¹	45
4.1. Prijenosi među kategorijama regije.....	46
Tablica 3.A: Prijenosi među kategorijama regije (raščlamba po godinama)	46
Tablica 3.B: Prijenos među kategorijama regije (sažetak).....	46
Obrazloženje.....	46
4.2. Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja.....	47
Tablica 4.A: Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja ako je takva mogućnost predviđena temeljnim aktom* (raščlamba po godinama).....	47
Tablica 4.B: Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja ako je takva mogućnost predviđena temeljnim aktom* (sažetak)	47
Obrazloženje.....	47
4.3. Prijenosi među fondovima EFRR, ESF+ i KF ili u drugi fond ili fondove.....	48
Tablica 5.A: Prijenosi među fondovima EFRR, ESF+ i KF-a ili u drugi fond ili fondove* (raščlamba po godinama).....	48
Tablica 5.B: Prijenosi među fondovima EFRR, ESF+ i KF ili u drugi fond ili fondove (sažetak).....	48
Obrazloženje.....	48
Tablica 6.A: Prijenos sredstava iz fondova EFRR i ESF+ kao dopunske potpore FPT-u (raščlamba po godinama).....	50
Tablica 6.B: Prijenos sredstava iz fondova EFRR i ESF+ kao dopunske potpore FPT-u (sažetak)	50
Obrazloženje.....	50
4.5. Prijenosi iz cilja „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) u cilj „Ulaganje za radna mjesta i rast”	51
Tablica 7.: Prijenosi iz cilja „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) u cilj „Ulaganje za radna mjesta i rast”.....	51
Obrazloženje.....	51
5. Oblik doprinosa Unije za tehničku pomoć	52
Obrazloženje.....	53
6. Tematska koncentracija	54
6.1 EFRR/KF	54
6.2 ESF+	55
7. Preliminarna financijska dodjela iz svakog od fondova obuhvaćenih sporazumom o partnerstvu prema cilju politike, specifičnom cilju FPT-a i tehničkoj pomoći, na nacionalnoj i, prema potrebi, regionalnoj razini	56
Tablica 8. Preliminarna financijska dodjela iz fondova EFRR, Kohezijskog fonda, FPT, ESF+, EFPR prema cilju politike, specifičnom cilju FPT-a i tehničkoj pomoći*	56
Obrazloženje.....	58

8. Popis planiranih programa u okviru fondova obuhvaćenih sporazumom o partnerstvu s povezanim preliminarnim financijskim dodjelama prema fondu i odgovarajućim nacionalnim doprinosom prema kategoriji regije.....	59
Tablica 10.: Popis planiranih programa Interrega	61
9. Sažetak planiranih djelovanja radi jačanja administrativnih kapaciteta za provedbu fondova obuhvaćenih sporazumom o partnerstvu	62
10. Integrirani pristup usmjeren na svladavanje demografskih izazova i/ili posebnih potreba regija i područja (prema potrebi)	64
11. Sažetak procjene ispunjavanja relevantnih uvjeta koji omogućuju provedbu iz članka 15. i priloga III. i IV. (opcionalno).....	66
Tablica 11.: Uvjeti koji omogućuju provedbu.....	66
12. Preliminarna ciljna vrijednost doprinosa u području klime.....	67
DOKUMENTI.....	68

1. Odabir ciljeva politike i specifičnog cilja FPT-a

Upućivanje: članak 11. stavak 1. točka (a) UZO-a

Tablica 1.: Odabir cilja politike i specifičnog cilja FPT-a uz obrazloženje

Odabrani cilj	Program	Fond	Obrazloženje za odabir cilja politike ili specifičnog cilja FPT-a
<p>1. Konkurentnija i pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe i regionalne povezivosti u području IKT-a</p>	<p>Program Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027.</p> <p>Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027.</p>	<p>EFRR</p>	<p>RH je suočena sa brojnim izazovima te se stoga odlučila ulagati iz gotovo svih regulatorno raspoloživih investicijskih područja na razini ovog cilja politike.</p> <p>SC1 i. Porastu produktivnosti u nedovoljnoj mjeri doprinose postignuća RH u pogledu IRI, što je posljedica nezadovoljavajućih istraživačkih rezultata i nedovoljnih privatnih ulaganja. RH je u 2020. g. ostvarila ulaganje od 1,25 % BDP-a u IRI, dok je cilj bio 1,4 %. Izdaci za I&R u 2020. u poslovnom sektoru iznosili su samo 37 % prosjeka EU, a učinak MSP-ova u inovacijama nizak je i zbog nerazvijenih mogućnosti financiranja za MSP-ove za IRI i komercijalizaciju inovacija. Slabi IRI rezultati proizlaze iz niske kvalitete znanstvene produkcije, slabe međunarodne znanstvene suradnje i zastarjele istraživačko-inovacijske infrastrukture, a naročito iz nedostatne suradnje znanstvenog i poslovnog sektora i nedovoljno razvijenih praksi prijenosa tehnologije. U kontekstu jačanja regionalnih kapaciteta posebna pažnja bit će usmjerena prema omogućavanju uspostave strateških partnerstva za inovacije i razvoj inovacijskih klastera u skladu s Planovima industrijske tranzicije regija.</p> <p>SC1ii.&v. RH je prema indeksu digitalne ekonomije i društva (DESI) 2021., zauzela 19. mjesto od 27 država članica, s ukupnim rezultatom 46 u odnosu na prosjek EU koji je 50,7. RH je ispod prosjeka internetske interakcije s korisnicima (uslugama e-uprave aktivno se koristi 52% korisnika interneta), pokazatelji „unaprijed ispunjeni obrasci“ i „kompletnost usluga dostupnih na internetu“ koje EK koristi u procjeni kvalitete digitalnih javnih usluga, nisu na razini</p>

Odabrani cilj	Program	Fond	Obrazloženje za odabir cilja politike ili specifičnog cilja FPT-a
			<p>prosjeaka EU-a. Dodatno, pokrivenost optičkom agregacijskom mrežom u ruralnim područjima izrazito je niska.</p> <p>SC1iii. Pandemija je jasno pokazala nedostatak diverzifikacije gospodarstva i dominantnost nisko proizvodnih sektora, što gospodarstvo čini posebno ranjivim na vanjske šokove. Strukturu gospodarstva obilježava značajan udio usluga i oslanjanje na turizam, a koji su pod utjecajem posljedica COVID-19 pandemije. MSP-ovi u RH značajno zaostaju za prosjekom EU-a u proizvodima (20. mjesto po indeksu složenosti industrijske proizvodnje) i procesima, marketingu i organizacijskim inovacijama. Niska uspješnost MSP-ova povezana je i s nedostatkom investicija u IRI i napredne tehnologije kao preduvjeta povećanja dodane vrijednosti i produktivnosti stvaranja novih poduzeća temeljenih na znanju, ali i nedostatku dostupnosti izvora financiranja.</p> <p>Hrvatske regije u industrijskoj tranziciji (HR NUTS 2: Panonska Hrvatska, Sjeverna Hrvatska i Jadranska Hrvatska) pretrpjele su, ili trenutno prolaze, kroz značajno restrukturiranje svojih gospodarstava. Imaju snažno naslijeđe u proizvodnji, ali se suočavaju sa specifičnim izazovima, kao što su niska produktivnost, odljev mozgova, visoke stope siromaštva (ponajviše u Panonskoj Hrvatskoj), neadekvatne vještine radne snage, niske stope konkurentnosti i drugim razvojnim izazovima.</p> <p>SC1iv. Dugotrajni nesklad između vještina stečenih kroz formalni obrazovni sustav i potreba MSP-ova koji je izražen u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te nedostatnom fokusu na obrazovanje odraslih, dovodi do nedostatka pametnih vještina za jačanje kapaciteta za IRI i razvoj poduzeća. Među istraživačima je izražen nedostatak kompetencija za pametnu specijalizaciju i industrijsku tranziciju, poput vještina transfera tehnologije i znanja u gospodarstvo.</p>

Odabrani cilj	Program	Fond	Obrazloženje za odabir cilja politike ili specifičnog cilja FPT-a
<p>2. Zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija koja prelazi na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika promicanjem prelaska na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnoga gospodarstva, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, sprečavanja rizika i upravljanja njime te održive urbane mobilnosti</p>	<p>Program Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027.</p> <p>Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027.</p> <p>Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021. – 2027.</p>	<p>EFRR KF EFPPA</p>	<p>RH je suočena sa brojnim izazovima te se stoga odlučila ulagati iz gotovo svih regulatorno raspoloživih investicijskih područja na razini ovog cilja politike.</p> <p>SC2i.&ii.&iii. Na temelju Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana (NEKP), povećane ambicije u pogledu energetske ciljeve do 2030., u skladu s paketom Spremnosti za 55 i RePowerEU, cilj energetske politike baviti će se povećanjem energetske učinkovitosti, povećanom upotrebom obnovljivih izvora energije (OIE), i uspostavljanjem pametnih energetske mreže. Dugoročna strategija obnove nacionalnog fonda zgrada i NEKP propisuju ambiciozne nacionalne ciljeve u zgradarstvu. Cilj je povećati godišnju stopu obnove zgrada s trenutnih 0,7 na 3% do 2030. te 4% do 2050. Sukladno NEKP-u 2030. ciljevi OIE od 36,6 % u konačnoj proizvodnji energije, udio električne energije iz OIE od 60%, povećanje energetske učinkovitosti u industriji u svrhu dostizanja navedenih ciljeva posebice u grijanju i hlađenju.</p> <p>SC2iv. RH ima preko 0,25% BDP udjela šteta od ekstremnih vremenskih i klimatskih događaja. Prema Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama do 2040. godine te Strategiji upravljanja rizicima od katastrofa RH mora postati klimatski otpornija i pripremljenija naročito podizanjem razine zaštite od poplava. Dodatan naglasak potrebno je staviti na šumske požare i požare otvorenog tipa (uključujući i potpomognuta područja), potrese te onečišćenja vodenih i kopnenih površina minsko-eksplozivnim i neeksplozivnim ubojnim sredstvima s namjerom da RH bude bez mina do 2026. godine. U cilju smanjenja negativnih posljedica klimatskih promjena potrebno je ponovno uspostaviti sigurnost.</p>

Odabrani cilj	Program	Fond	Obrazloženje za odabir cilja politike ili specifičnog cilja FPT-a
			<p>SC2v. Program ulaganja u razvoj javne vodoopskrbe i odvodnje utvrđen je Višegodišnjim programom gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. Sa svim ulaganjima na razini RH osigurat će se dostupnost vode za piće kroz sustave javne vodoopskrbe za oko 98% stanovnika, gubici u sustavu smanjiti na prosječno 20 do 25% te osigurati pročišćavanje otpadnih voda odgovarajućeg stupnja za oko 86% stanovništva do 2030.</p> <p>SC2vi. Ciljevi prelaska na kružno gospodarstvo predvidjeti će se Planom gospodarenja otpadom te će se dostići ulaganjem u infrastrukturu za gospodarenje otpadom uz povećanje prikupljanja odvojenog otpada, smanjenje odlaganja otpada, ulaganjem poduzetnika u istraživanje, razvoj i/ili uvođenje inovacija, edukacijom i jačanjem svijesti javnosti, uvođenjem ekološkog upravljanja EMAS i razvojem i integracijom informacijskog sustava zaštite okoliša (ISZO).</p> <p>SC2vii. Unatoč visokom postotku zaštićenih područja, trećina vrsta i staništa je u nepovoljnom stanju te je u skladu s Prioritetnim akcijskim okvirom, u djelu koji se odnosi na 2021. – 2027., ulaganja potrebno usmjeriti u učinkovito upravljanje, provedbu mjera očuvanja i restauracije, povećanju zaštite u moru i stroge zaštite i podizanju znanja. Identificirana je potreba za praćenjem kvalitete zraka i jačanjem svijesti i znanja javnosti. 5 od 7 najvećih gradova RH ne udovoljavaju EU standardu od 26m² zelene javne površine po osobi, te je potrebna podrška Programu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima.</p> <p>SC2viii. U većim gradovima i pripadajućim urbanim aglomeracijama poput Zagreba, Rijeke i Splita gustoća naseljenosti dovoljna je za potporu prigradskih željezničkih usluga s obzirom na prisutnost postojeće infrastrukture. U ostalim hrvatskim gradovima će vjerojatno autobusi, tramvaji i nemotorizirani prijevoz biti najodrživiji oblici gradskog</p>

Odabrani cilj	Program	Fond	Obrazloženje za odabir cilja politike ili specifičnog cilja FPT-a
			<p>prijevoza. Prekomjerno oslanjanje na cestovni prijevoz rješavat će se promicanjem održivog integriranog prijevoza putnika.</p> <p>Kroz EFPR-a postoje potrebe za ostvarivanje ciljeva ZRP-a, GFCM-a i EU zelenog plana i rasta održivog plavog gospodarstva kroz poticanje očuvanja i održivog iskorištavanja morskih bioloških resursa, posebno postizanje MSY i ravnoteže između ribolovnog kapaciteta i mogućnosti uz istovremeno osiguravanje primjerenog životnog standarda ribara te prilagodbu klimatskim promjenama.</p> <p>Potrebno je ulagati u održivu ribarsku infrastrukturu i olakšavanje provedbe obveze iskrcaja, unaprjeđenje sustava kontrole i prikupljanja podataka u ribarstvu, jačati inovacije, promicati zelenu i digitalnu tranziciju, dekarbonizaciju, energetske učinkovitost i prijelaz na održivo ribarstvo te doprinijeti ostvarivanju ciljeva Strategije EU za bioraznolikost, uključujući i zaštitu 30% morskih područja i postizanje DSO.</p> <p>Potrebno je ulagati u održivu, gospodarski i resursno učinkovitu akvakulturu koja pruža usluge zaštite okoliša, posebno očuvanja bioraznolikosti, kroz inovacije i stvaranje dodane vrijednosti i poticanje kružnog upravljanja.</p> <p>Potrebno je ojačati tržište i poticati održive prakse u sektoru prerade, kao i prijelaz na kružno gospodarstvo. Nužno je i promicanje znanja o morskom okolišu u skladu s ciljevima IPP.</p>
3. Povezanija Europa jačanjem mobilnosti	Program Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027.	EFRR KF	<p>RH je suočena sa brojnim izazovima te se stoga odlučila ulagati iz gotovo svih regulatorno raspoloživih investicijskih područja na razini ovog cilja politike.</p> <p>SC3i.&ii. Prometna mreža je neujednačena, s vrlo nerazvijenom željezničkom infrastrukturom te nema</p>

Odabrani cilj	Program	Fond	Obrazloženje za odabir cilja politike ili specifičnog cilja FPT-a
			<p>odgovarajuće infrastrukture za javni gradski, prigradski i međugradski promet. RH je izgradila tek 7% osnovne željezničke mreže TEN-T, za razliku od prosjeka EU koji iznosi preko 60% te je elektrificirano tek 38% pruga za međunarodni promet u RH. Očekuje se da će se teretni promet povećati zbog nedavnih ulaganja u luke, koje mora pratiti daljnji razvoj željezničke mreže TEN-T (osnovne i sveobuhvatne).</p> <p>Postojeće stanje željezničke infrastrukture može se poboljšati ulaganjem u izgradnju nove i rekonstrukciju postojeće željezničke mreže, modernizaciju voznog parka i rekonstrukciju željezničkih stanica. Iako je mreža autocesta RH dobro razvijena u odnosu na druge načine prijevoza, jedan od najvažnijih prioriteta povezan je s poboljšanom cestovnom mrežom TEN-T i pristupom cestovnoj mreži TEN-T, čija će provedba omogućiti i poboljšati gospodarski razvoj manje razvijenih regija i spriječiti daljnje iseljavanje stanovništva. Sigurnost na cestama postala je jedan od najvažnijih prioriteta u cestovnom prometu, pa su ulaganja u prevenciju sigurnosti na cestama nužna. Ulaganja u uklanjanja crnih točaka i kampanje javnog obrazovanja jednako su važne. Udio energije iz obnovljivih izvora u sektoru prometa znatno je manji od 10% što je cilj koji se trebao ostvariti u 2020. U pomorskom sektoru potrebna su ulaganja u izgradnju novih luka te rekonstrukciju ili premještanje postojećih putničkih i trajektnih luka radi daljnjeg povećanja kapaciteta obalnog linijskog prijevoza i poboljšanja komunikacije s otocima.</p> <p>Javni prijevoz u obalnom linijskom prometu smatra se važnim čimbenikom u segmentu pomorske plovidbe, jer osigurava trajne i redovite veze između otoka i kopna, te međuotočne veze bez kojih ne bi bilo održivog razvoja naseljenih otoka u unutarnjim vodama i teritorijalnom moru RH. Linijski promet odvija se između otoka (82 otočne luke, tj. pristaništa) i obalnog područja (19 luka u obalnom području) prema</p>

Odabrani cilj	Program	Fond	Obrazloženje za odabir cilja politike ili specifičnog cilja FPT-a
			<p>utvrđenom voznom redu kao regulirana usluga.</p> <p>Stoga, sukladno Zelenom planu i Strategiji održive i pametne mobilnosti, pružati će se snažnija potpora održivim oblicima prometa i promicanju multimodalnosti. Usmjeravanje ulaganja u razvoj prometne povezanosti, zelenu i digitalnu tranziciju u prometnom sektoru kroz pravodoban dovršetak TEN-T mreže, daljnji razvoj pomorstva, poboljšanje povezanosti otoka i međuotočne povezanosti, te uspostave novih prometnih procesa u svim vidovima prometa pridonijet će dekarbonizaciji prometa te prelasku na mobilnost s niskom emisijom ugljika.</p> <p>Dodatno, sukladno novom prijedlogu Uredbe (EU) br. 1315/2013 (TEN-T Uredba), a obzirom na novu statističku podjelu RH na NUTS 2 regije kojom se utvrđuje podjela RH na četiri statističke regije druge razine (NUTS 2), a to su: Panonska Hrvatska, Sjeverna Hrvatska, Jadranska Hrvatska i Grad Zagreb, proizlazi da će svaki najveći grad u pojedinoj NUTS 2 regiji biti naveden kao Gradski čvor (Urban Node) te morati donijeti plan održive gradske mobilnosti (SUMP), koji predstavlja investicijski okvir, i imati željezničko – cestovni terminal unutar ili u blizini čvora.</p>
4. Uključivija Europa s istaknutijom socijalnom komponentom provedbom europskog stupa socijalnih prava	<p>Program Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027.</p> <p>Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.- 2027.</p>	EFRR ESF+	<p>RH je suočena s brojnim izazovima u pogledu zapošljavanja, socijalnih pitanja i vještina, od kojih su neki još uvijek pod utjecajem posljedica COVID-19 pandemije te je odlučeno ulagati iz većine regulatorno raspoloživih investicijskih područja na razini ovog CP. Sva ulaganja u okviru ovog CP biti će formulirana na temelju rezultata mapiranja infrastrukturnih i uslužnih potreba u zapošljavanju, obrazovanju, stanovanju, zdravstvu i socijalnoj skrbi, s posebnim naglaskom na teritorijalne nejednakosti, obrazovnu i prostornu segregaciju te demografske promjene. Sva ulaganja slijedit će načela sprečavanja segregacije i diskriminacije, s naglaskom na poticanje pristupa redovnim uključivim</p>

Odabrani cilj	Program	Fond	Obrazloženje za odabir cilja politike ili specifičnog cilja FPT-a
			<p>uslugama u obrazovanju, stanovanju, zapošljavanju, zdravstvu i socijalnoj skrbi.</p> <p>Stopa zaposlenosti je narasla s 57,2 u 2013. na 68,2% 2021. dok je HR cilj EU stupa za socijalna prava do 2030. 75%.</p> <p>Stopa aktivnosti narasla s 68,6 na 73,5%, a nezaposlenosti pala s 17,3 na 7,6. Ženama, mladima i osobama s invaliditetom je posebno otežan pristup tržištu rada. Za mjere aktivne politike zapošljavanja (MAPZ) u 2018. izdvojeno je 0,72% BDP, manje od većine drugih država članica. Za poboljšanje ishoda na tržištu rada potrebno je ojačati mjere usavršavanja i prekvalifikacije.</p> <p>Stopa sudjelovanja djece u predškolskom odgoju i obrazovanju je jedna od najnižih 81,8% (EU 95,1). 69% romske djece u dobi 3-6 g. ne pohađa dječji vrtić i predškolu. Rezultati na PISA testovima su ispod prosjeka i broj nastavnih sati u primarnom i niže sekundarnom obrazovanju je značajno niži od EU prosjeka (473 sata u RH/723 sati EU). 57 % učenika osnovnih škola pohađa školu u 2 smjene, a 3,2 % učenika u čak 3. Više od 60% učenika u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju ne stekne radno iskustvo tijekom školovanja te je potrebno osigurati potporu strukovnom obrazovanju po pitanju relevantnosti i kvalitete. Pada broj osoba koje upisuju visoko obrazovanje. Stopa završnosti tercijarnog obrazovanja je ispod EU prosjeka (36,6 RH/40,5% EU 2020.). HR cilj EU stupa soc. prava je do 2030. osigurati da barem 55% svih odraslih sudjeluju u barem 1 edukaciji godišnje.</p> <p>Stopa rizika od siromaštva je 20,5% (EU 21,5), izraženija kod određenih skupna, a HR cilj EU stupa socijalnih prava je smanjenje stope rizika od siromaštva ili socijalne isključenosti do 2030. za 298 000 osoba. U RH siromaštvo ima snažnu teritorijalnu dimenziju. Specifične potrebe područja ugroženih siromaštvom povezane su s njihovim geografskim obilježjima, društveno-ekonomskim čimbenicima i dugotrajnom</p>

Odabrani cilj	Program	Fond	Obrazloženje za odabir cilja politike ili specifičnog cilja FPT-a
			<p>degradacijom, koja im ne dopušta da iskoriste svoje potencijale. Najveća geografska koncentracija čimbenika koji utječu na udio stanovništva u riziku od siromaštva se nalazi u jedinicama lokalne samouprave na istoku i jugoistoku RH, naročito uz granicu s BiH i Srbijom. Navedene jedinice zbog posljedica Domovinskog rata u poslijeratnom razdoblju bilježe negativna demografska kretanja. Proces deinstitucionalizacije u zadnjih 10 g. je intenziviran i bilježi napredak no još uvijek više od 20% djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi, s problemima u ponašanju, teškoćama u razvoju te više od 80% osoba s mentalnim teškoćama ima institucijski oblik skrbi. Smještajni kapaciteti u domovima za starije i nemoćne pokrivaju samo 3,68% starijih od 65 g., dok pokrivenost uslugama pomoći u kući nije dostatna za sve potrebe. Dugotrajna skrb je nedovoljno razvijena i značajno institucionalizirana (HR 2019. izdavanja 3,03%; EU 16,11%), 13% osoba ovisnih o skrbi prima institucijsku skrb, 14% službenu pomoć u kući. Nedostatak i regionalne neujednačenost soc. usluga pogađa djecu, mlade, obitelji u riziku od siromaštva i soc. isključenosti, osobe s invaliditetom, starije osobe, beskućnike, žrtve obiteljskog nasilja, trgovanja ljudima, osobe s problemom ovisnosti.</p> <p>U primarnoj zdravstvenoj zaštiti (PZZ) bilježi se manjak doktora medicine sa zaposlenjem u zdravstvu (2019.), posebice u ruralnim područjima i na otocima, a broj liječnika specijalista smanjio se za 5,1%. Očekivani životni vijek je 78,6 g. (EU 81,3 g.), stopa smrtnosti na 100000 stanovnika koja se može spriječiti/izliječiti je 371,26 (EU 255,64).</p> <p>Loše stanje kulturnih ustanova i manjak ponude kulturnih aktivnosti su prepreke koje su u RH izraženije od EU prosjeka, na što ukazuje i provedena analiza (66,1% potrebe za</p>

Odabrani cilj	Program	Fond	Obrazloženje za odabir cilja politike ili specifičnog cilja FPT-a
			infrastrukturnim ulaganjima). Turizam se suočava s velikom vremenskom i teritorijalnom neujednačenosti (84% prometa u 4 ljetna mjeseca, 92,5% u Jadranskoj RH).
5. Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa	Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027. Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021. – 2027.	EFRR EFPPA	<p>Razvoj pametnih i održivih gradova</p> <p>Kako bi se omogućio razvoj pametnih i održivih gradova, koji će imati utjecaj na ukupan ravnomjeran razvoj RH, proširuje se obuhvat urbanih područja. Proširuje se održivi urbani razvoj kako bi se iskoristila uloga aglomeracija, većih urbanih područja te manjih urbanih područja koja su ujedno sjedišta županija kao pokretača razvoja cjelokupnog područja županija. Za održivi urbani razvoj tako je namijenjeno više od obaveznih 8% (cca 12%).</p> <p>Kako bi se u potpunosti prepoznale stvarne potrebe urbanih područja, u urbanim područjima slijedom višekratnog konzultacijskog procesa u kojem su aktivno sudjelovali predstavnici lokalnih razina vlasti, utvrđeno je da su glavni razvojni izazovi s kojima se hrvatski gradovi susreću klimatski odnosno okolišni, prometni, sigurnosni i gospodarski izazovi te izazovi razvoja održivog turizma kroz ulaganja u kulturnu baštinu slijedom čega su utvrđene i razvojne potrebe gradova. Participativni pristup započeo je iz pripreme NRS 2030 te je nastavljen kroz rad Radne skupine za integrirani teritorijalni razvoj, pri čemu su gradovi identificirali područja ulaganja do 2030. godine. Tijekom procesa programiranja, i putem regionalnih koordinatora, nastavilo se sa prikupljanjem podataka o potencijalnim područjima integriranih teritorijalnih ulaganja. Kroz Strategije razvoja urbanih područja (SRUP), koje se izrađuju, gradovi će dalje razraditi koje su to mjere i konkretne aktivnosti, koje će se provoditi. Neki od važnijih</p>

Odabrani cilj	Program	Fond	Obrazloženje za odabir cilja politike ili specifičnog cilja FPT-a
			<p>problema koje je potrebno riješiti su niže kako slijedi.</p> <p>U razdoblju 2014. - 2018. godine broj turista koji su posjetili gradove u Republici Hrvatskoj narastao je za 53,13%, što je više od državnog prosjeka (43,39%). Veliki hrvatski gradovi u odnosu na ostale europske i svjetske gradove imaju nizak indeks kriminaliteta i relativno visok indeks sigurnosti što je potrebno i zadržati na navedenim razinama. S obzirom da trenutno 75% europskog i 58% hrvatskog stanovništva živi u urbanim područjima, ključnu ulogu u rješavanju razvojnih izazova kao što su učinkovito korištenje resursa može imati stvaranje, očuvanje i upravljanje zelenom infrastrukturom u urbanim područjima. Budući da se u RH godišnje izgradi tek 1 do 2% novih zgrada, potencijal postojeće stambene i nestambene izgradnje u postizanju ciljeva održivog razvoja je značajan.</p> <p>Tek po donošenju relevantnih SRUP-ova započet će provedba u gradovima za financijsko razdoblje 2021.-2027. te će biti pripremljeni i objavljeni pozivi za integrirane projekte kojima će se moći odgovoriti na više razvojnih potreba u urbanom području.</p> <p>Osim cilja politike 5, gradovi će moći namjenski koristiti i područja ulaganja iz ciljeva politika 1. i 2. koji su vezani za industrijsku tranziciju i urbanu mobilnost, ali i iz drugih ciljeva politika, ukoliko će imati prihvatljive aktivnosti u skladu s svrhom područja ulaganja.</p> <p>Razvoj pametnih i održivih otoka</p>

Odabrani cilj	Program	Fond	Obrazloženje za odabir cilja politike ili specifičnog cilja FPT-a
			<p>Prema Nacionalnom planu razvoja otoka (NPRO), otoci su suočeni s brojnim ograničavajućim faktorima koji proizlaze iz potpune okruženosti morem i izoliranosti od kopna. Tijekom procesa programiranja nove financijske perspektive stavljen je naglasak na participativni pristup koji je započeo izradom NRS 2030, u koju je bio uključen široki krug dionika, uključujući predstavnike otoka kroz participativne radionice i Radnu podskupinu za održive i pametne otoke, u svrhu definiranja ključnih područja ulaganja važnih za razvoj otoka. Za izradu NPRO-a nastavljen je participativan pristup kroz fokus grupe i Radnu skupinu za izradu NPRO-a, u kojoj su sudjelovali predstavnici tijela državne uprave i javnopravna tijela s nacionalne i regionalne razine, regionalni i otočni koordinatori, predstavnici znanstvene zajednice i predstavnici civilnog društva na otocima. Participativni pristup nastavljen je i kroz rad Radne skupine za integrirani teritorijalni razvoj pri čemu su identificirana područja ulaganja relevantna za otoke, a u cilju što jasnijeg definiranja tih područja ulaganja. Usporedno se putem otočnih koordinatora prikupljalo podatke o potencijalnim područjima ulaganja. Neki od važnijih problema koje je potrebno riješiti su niže kako slijedi.</p> <p>Najveći broj pružatelja socijalnih usluga na otocima usmjeren je na skrb za starije osobe koji čine 30% svih stanovnika otoka dok istovremeno ostale ranjive skupine nemaju visoku pokrivenost u broju pružatelja socijalnih usluga. Na otocima je registrirana po jedna aktivna udruga na svaka 63 stanovnika, što je iznad prosjeka RH (jedna udruga na 83 stanovnika) no potrebno je jačati kapacitete udruga na otocima (uključujući i lokalne akcijske grupe) u skladu s odrednicama Pametnog otoka što će doprinijeti poboljšavanju kvalitete života stanovnika otoka. Nadalje, kulturna baština hrvatskih otoka predstavlja temelj njihovog prostornog i kulturnog identiteta. Od ukupno 9.382 nepokretna, pokretna i nematerijalna</p>

Odabrani cilj	Program	Fond	Obrazloženje za odabir cilja politike ili specifičnog cilja FPT-a
			<p>kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, na otocima se nalazi njih 1.533, odnosno 16%. Vezano uz zaštitu prirode, otoci zauzimaju 5,8% kopnenog dijela Republike Hrvatske, ali njihov udio od 15% u ukupno zaštićenim područjima prirode RH odražava potencijal otočnog prirodnog kapitala. Primjenom zelene infrastrukture na otocima ostvarit će višestruke koristi: okolišne, društvene i gospodarske, čime će biti zadovoljen i koncept održivog razvoja. Potrebno je smanjiti negativne utjecaje klimatskih promjena, koji su zajednički svim otocima bez obzira na veličinu, lokaciju i stupanj razvoja. U tom pogledu, najveći izazov na otocima predstavljaju sve učestalije pojave prirodnih prijetnji poput toplinskih valova, suša, požara, i dr. Zaključno, u Deklaraciji o pametnim otocima ističe se nužnost poticanja otočnih zajednica na prelazak na čistu energiju.</p> <p>Tek po donošenju relevantnih obalno-otočnih teritorijalnih strategija započet će provedba na otocima za financijsko razdoblje 2021.-2027 te će biti pripremljeni i objavljeni pozivi za integrirane projekte kojima će se moći odgovoriti na više razvojnih potreba konkretnih područja.</p> <p>Osim cilja politike 5, otoci će moći koristiti i područja ulaganja i iz drugih ciljeva politika, ukoliko će imati prihvatljive aktivnosti u skladu sa svrhom područja ulaganja.</p> <p>Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu</p> <p>U kontekstu EFPR-a, ovisno o lokalnim potrebama, potencijalu i relevantnim sociokulturnim značajkama, uvažavajući pristup „odozdo prema gore“, lokalne zajednice u mogućnosti su u području ribarstva i akvakulture bolje iskoristiti i ostvariti dobit koje im nudi održivo plavo gospodarstvo te iskoristiti i ojačati okolišne, kulturne, socijalne i ljudske resurse, u sinergiji i komplementarnosti sa</p>

Odabrani cilj	Program	Fond	Obrazloženje za odabir cilja politike ili specifičnog cilja FPT-a
			strategijama pametne specijalizacije (S3) odnosno industrijske tranzicije Jadranske regije.
<p>8. Omogućivanje regijama i ljudima da ublaže socijalne i gospodarske učinke te učinke na zapošljavanje i okoliš koji su posljedica tranzicije prema ostvarenju klimatskih i energetske ciljnih vrijednosti Unije do 2030. i klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050., na temelju Pariškog sporazuma</p>	<p>Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027.</p>	<p>FPT</p>	<p>Postizanje ciljeva klimatske neutralnosti, nulte neto stope emisije stakleničkih plinova do 2050. godine i održavanje globalne prosječne temperature u rasponu od 1,5-2,0 °C od predindustrijske razine, kako je određeno međunarodnim obvezama iz Europskog zelenog plana (EZP) i Pariškog sporazuma, zahtijevat će zajedničke napore svih sektora na globalnoj razini. Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća („Europski zakon o klimi”) uspostavlja okvir za postizanje klimatske neutralnosti u EU do 2050. godine. Iako je na nacionalnoj razini RH među zemljama EU-a s najnižom emisijom CO₂ po glavi stanovnika, svrstavajući se iznad prosjeka EU-a po udjelu obnovljivih izvora energije (OIE), nije iznimka u rješavanju izazova prijelaza na ugljičnu neutralnost na regionalnoj razini koji se za ovaj odabir specifičnog cilja temelji na Prilogu D Izvješća za Hrvatsku 2020., Integriranom nacionalnom energetske i klimatske plan za RH za razdoblje 2021.- 2030. godine.</p> <p>Na temelju intenziteta emisija stakleničkih plinova izdvojene su dvije hrvatske regije: Sisačko-moslavačka (SMŽ) i Istarska županija (IŽ). Emisije stakleničkih plinova u SMŽ nastaju uglavnom u industrijama gnojiva, dušikovih spojeva i naftnih derivata. U lancima vrijednosti tih energetski intenzivnih industrija zaposlen je velik broj ljudi. Intenzitet ugljika u lokalnoj industriji upućuje na razmjer izazova koje dekarbonizacija donosi, što zahtijeva preusmjerenje dugoročnih ulaganja u inovativne, klimatski neutralne tehnologije, uz iskorištavanje potencijala lokalne radne snage. SMŽ jedna je od najsiriromašnijih regija, dodatno opustošena potresima 2020., u kojoj su, među ostalim, smještene kemijska industrija i rafinerija, pri čemu rafinerija trenutno prelazi s neisplative prerade sirove nafte na održivije alternativne industrijske djelatnosti. Procjenjuje se da će ta tranzicija</p>

Odabrani cilj	Program	Fond	Obrazloženje za odabir cilja politike ili specifičnog cilja FPT-a
			<p>utjecati na otprilike 7 % ukupnog stanovništva županije.</p> <p>Ekološki izazovi u IŽ usko su povezani s proizvodnjom električne energije, elektranama na ugljen, koja proizvodi 6 % energije ukupno proizvedene u zemlji i cementnom industrijom.</p> <p>Industrijska postrojenja u SMŽ i IŽ u kojima se obavljaju djelatnosti navedene u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ zapošljavaju znatan broj radnika, a njihov opstanak ugrožen je zbog njihovih visokih emisija stakleničkih plinova.</p> <p>Znatne neusklađenosti vještina uočene na tržištu rada u RH mogle bi postati jedna od najtežih prepreka u procesu tranzicije. Taj izazov mogao bi biti posebno težak za SMŽ s obzirom na to da je imala najvišu zabilježenu stopu nezaposlenosti od 24,3 % u RH (podaci za 2018.).</p> <p>Izazovi ostvarenja klimatski neutralne tranzicije lokalnog gospodarstva zahtijevaju otvaranje novih poduzeća i stvaranje novih mogućnosti zapošljavanja, uz istovremeno zadovoljavanje potražnje za višom razinom vještina i kvalifikacija potrebnih za pravednu tranziciju industrijskih sektora s visokim emisijama.</p> <p>Zbog toga je potrebno između ostalog osigurati pravednu tranziciju putem ulaganja u gospodarsku diversifikaciju, aktivnosti istraživanja i inovacija, daljnje smanjenje emisija stakleničkih plinova, digitalizaciju, unapređenje kružnoga gospodarstva, dokvalifikaciju i prekvalifikaciju radnika, kako bi se odgovorilo na izazove klimatski neutralne tranzicije, uz istodobno ublažavanje socioekonomskih troškova tranzicije i poboljšanje ekološke održivosti i učinkovitosti resursa.</p> <p>Konačni teritorijalni i tematski opseg potpore FPT-a bit će definiran Teritorijalnim planom za pravednu tranziciju.</p>

2. Odabir politike, koordinacija i komplementarnost

Upućivanje: članak 11. stavak 1. točka (b) podtočke od i. do iii. UZO-a

Sažetak odabira politike i glavnih rezultata koji se očekuju za svaki od fondova obuhvaćenih sporazumom o partnerstvu – članak 11. stavak 1. točka (b) podtočka i. UZO-a

Niže navedeni **glavni očekivani rezultati** biti će ostvareni u skladu sa odabranim politikama koje se provode kroz doprinos fondova Kohezijske i Zajedničke ribarstvene politike, ali i iz NPOO.

Konkurentnija i pametnija Europa

Politike unutar cilja politike 1 odabrane su temeljem NRS 2030. i to u okviru strateškog cilja 1. „Konkurentno i inovativno gospodarstvo“ u skladu sa prioritetima u provedbi javnih politika koji će doprinijeti razvoju globalno konkurentne, zelene i digitalne industrije te razvoju poduzetništva i obrta, strateškog cilja 11. „Digitalna tranzicija društva i gospodarstva“ u skladu s prioritetima provedbe politike na području digitalizacije javne uprave te jednim od prioritetnih područja-razvoj širokopojsnih elektroničkih komunikacijskih mreža, strateškog cilja 12. „Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima“ pri čemu je prioritet politika gospodarska regeneracija depriviranih područja i strateškog cilja 13. „Jačanje regionalne konkurentnosti“ u skladu s prioritetom provedbe politike pametne specijalizacije i jačanja pozicije regionalnoga gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti.

Nadalje, u skladu su s preporukama Vijeća o Nacionalnom programu reformi za 2019. i 2020. godinu poduzimanju se mjere kojima će se usmjeriti na rast investicijske politike na istraživanje i inovacije, vodeći računa o regionalnim razlikama, mjera za promicanje stjecanje vještina, mjera povećanja pristupa digitalnoj infrastrukturi i uslugama, i daljnjih ulaganja u širokopojsni internet. Politike su odabrane imajući u vidu smjernice za ulaganja iz Priloga D Izvješća za Hrvatsku 2019. pri čemu su kao prioriteti među ostalim, utvrđeni: poboljšanje inovacijskih rezultata i broja inovativnih poduzeća u području pametne specijalizacije kao i ulaganje u vještine u navedenom području, aktivnosti koje će doprinijeti komercijalizaciji istraživačkih rezultata, promicanje interoperabilnih e-usluga i njihove uporabe među građanima kao i integracija digitalne tehnologije u mala i srednja poduzeća, napredovanje u globalnim lancima vrijednosti, poboljšanje kvalitete poduzetničkih potpornih institucija i poslovnog okruženja.

Prilikom odabira politika u obzir se uzela i preporuka Srednjoročnog vrednovanja napretka u provedbi Sporazuma o partnerstvu, siječanj 2020. koja navodi kako su potrebna daljnja ulaganja u područje istraživanja i razvoja te poticanje suradnje i istraživačkih projekata s ciljem razvoja novih proizvoda, usluga, patenata i licenci.

U području odabira politike digitalne transformacije u obzir je uzet i jedan od ciljeva Europske digitalne strategije 2020.-2025. po kojoj je tehnologija u interesu građana te utječe na njihov svakodnevni život.

U cilju postizanja inovativne i pametne gospodarske preobrazbe i regionalne povezivosti u području IKT-a odabrane su politike, u skladu s S3, koje su

usmjerene na podizanje kvalitete istraživačkih i inovacijskih rezultata te jačanje suradnje istraživačkog i poslovnog sektora, poticanje rasta produktivnosti MSP s ciljem širenja pozitivnih učinaka u gospodarstvo omogućeno digitalnom transformacijom gospodarstva i javne uprave. Navedeno će doprinijeti i demografskoj revitalizaciji poboljšanjem kvalitete života kroz jačanje povezivosti i dostupnosti usluga.

U području istraživanja i inovacija, kako bi se pospješilo postizanje međunarodno priznatih i nacionalno relevantnih istraživačkih rezultata, ali i povećao prijenos rezultata u gospodarstvo, fokus ulaganja bit će na umrežavanju najboljih znanstvenika na nacionalnoj razini fokusiranih na specifične istraživačke teme u centrima izvrsnosti, povećanju ulaganja poslovnog sektora u istraživanje i razvoj i inovacije u skladu sa S3, na poticanju tržišno orijentiranih istraživačko-razvojnih aktivnosti znanstvenih organizacija, podršku novoosnovanim poduzećima kao i razvoju infrastrukture za provođenje primijenjenih, tržišno vođenih istraživanja i na razvoju novih tehnologija s ciljem tehnološkog unaprjeđenja hrvatskog gospodarstva, uključujući podršku sektorima plavog gospodarstva. Na taj način, uz potporu procesu uspostave strateških partnerstva za inovacije i razvoj inovacijskih klastera na regionalnoj razini kroz potporu procesu industrijske tranzicije, omogućit će se jačanje utjecajnih istraživačkih rezultata i istraživačko-poslovna suradnja kao značajni izazovi identificirani u S3 te će se doprinijeti povećanju I&R udjela u BDP-u na 2,5%.

Izgradnja nacionalne agregacijske širokopojasne infrastrukture je jedan od preduvjeta da se svi dijelovi Republike Hrvatske pravovremeno i ravnopravno priključe u suvremene gospodarske i društvene tokove temeljene na digitalnim tehnologijama. Nastavit će se daljnja digitalizacija i unaprjeđenje javnih e-usluga za privatne i poslovne korisnike, a prioriteti su i digitalizacija usluga lokalne i područne (regionalne) samouprave, razvoj novih i inovativnih e-pravosudnih usluga te podrška za jačanje kibernetičke sigurnosti javnih usluga. Posebna pozornost bit će pridana podršci digitalizaciji poslovanja MSP-ova. Na ovaj način doprinijet će se digitalnoj transformaciji društva, te stvaranju pozitivnog poslovnog okruženja. Unaprijedit će se poslovna klima i povećati dostupnost javnih e-usluga za građane i poduzeća uz podizanje DESI indeksa s početne vrijednosti u 2021. godini (46%).

U području održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova i otvaranje radnih mjesta u njima, posebna će se pozornost usmjeriti na usvajanje principa zelene i digitalne tranzicije (s posebnim naglaskom na područja obuhvaćena S3 te ona područja koja zaostaju u razvoju, poput radno-intenzivnih industrija). Ulaganja će se u ovom području usmjeriti na poticanje daljnjeg rasta i konkurentnosti MSP-ova, poticanje osnivanja i poslovanja poduzeća s naglaskom na poduzetništvo žena i mladih te jačanju izvoznih potencijala rastućih i inovativnih poduzeća i internacionalizaciji poslovanja te uključivanju u međunarodne i regionalne lance vrijednosti. Jačanje učinkovitosti eko sustava za poduzetnike poboljšat će poslovnu klimu i dati podršku jačanju konkurentnosti i internacionalizaciji MSP-ova što će u konačnici povoljno utjecati na rast i razvoj MSP-ova, kao kritičnog čimbenika i pokretača industrijske tranzicije. Time će se doprinijet olakšavanju pristupu globalnom tržištu i rastu na Indeksu globalne konkurentnosti s ciljem dolaska na poziciju ispod 45. mjesta.

Navedene aktivnosti doprinijet će i smanjivanju razlike u regionalnom BDP-u po stanovniku u cilju smanjenja razlika između najrazvijenijih i najmanje razvijenih regija.

Kako bi se procesi pametne specijalizacije na nacionalnoj i regionalnoj razini uspješno realizirali, ulaganja će se usmjeriti i u razvoj poduzetničkih vještina i kompetencija te posebnih stručnih vještina potrebnih poduzetnicima, umreženost te transfera znanja i tehnologije kod studenata i mladih istraživača, jačanje kompetencija u definiranim područjima S3 te kompetencijama za industrijsku tranziciju.

Ulaganjem u konkurentno gospodarstvo doprinijet će se povećanju broja radnih mjesta, a što će posljedično utjecati na smanjenje demografskog jaza.

Zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija

U kontekstu održivog razvoja, Europski zeleni plan je postavio ambiciozan cilj transformacije gospodarstva EU-a prema održivoj budućnosti i definiranju putova za postizanje klimatski neutralnog i kružnog gospodarstva do 2050. U cilju doprinosa prelasku na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika, temeljem Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana, povećane ambicije u pogledu energetskeg ciljeva do 2030. godine, i u skladu s paketom Spremi za 55 i REPowerEU, odabrane su politike koje su usmjerene prema prelasku na čistu i pravednu energiju uključujući korištenje obnovljivih izvora energije (OIE), dekarbonizaciji zgradarstva i gospodarstva, uspostavljanju pametnih energetskeg mreža, razvoju zelenog i plavog gospodarstva, prilagodbi klimatskim promjenama i ublažavanju njihovih djelovanja, jačanju sprečavanja i upravljanja rizicima i prirodnim katastrofama, održivom razvoju vodoopskrbe i odvodnje, prelasku na kružno gospodarstvo, jačanju bioraznolikosti, uključujući i putem razvoja zelene urbane infrastrukture, te promicanju održive urbane mobilnosti. Sve ove odabrane politike doprinijet će procesu zelene tranzicije.

Politike unutar cilja politike 2 odabrane su temeljem potreba iz NRS 2030, i to posebice u okviru strateških ciljeva: 7 “Sigurnost za stabilan razvoj”, 8 “Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost” i 10. “Održiva mobilnost”. Nadalje, u skladu su s Nacionalnim programom reformi Hrvatske za 2020. kao i Prilogom D Izvješća za Hrvatsku za 2019. i 2020. koja utvrđuju da Republika Hrvatska ima visokoprioritetne potrebe ulaganja u promicanje mjera energetske učinkovitosti posebice u svrhu smanjenja energetske potrošnje u zgradama u skladu s Dugoročnom strategijom obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. godine dodatno ojačana programima energetske obnove zgrada i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021.-2030. godine, ulaganja u mjere promicanja obnovljivih izvora energije u skladu s hrvatskom strategijom za vodik do 2050. godine, ulaganja u razvoj pametnih energetskeg sustava, ulaganja u jačanje otpornosti sustava na učinke klimatskih promjena sukladno Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu, ulaganja u cilju promicanja održivog upravljanja vodama u skladu s Višegodišnjim programom gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine, ulaganja u poboljšanje sustava gospodarenja otpadom sukladno Zakonu o gospodarenju otpadom te Izmjenom Plana gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017.-2022. te za razdoblje od 2023.-2028. ulaganja u cilju povećanja bioraznolikosti sukladno Prioritetnom akcijskom okviru i zelene infrastrukture u urbanim sredinama sukladno Programu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine, te ulaganja u cilju promicanja održive multimodalne gradske mobilnosti sukladno Strategiji prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017.-2030. godine.

U skladu s Nacionalnim energetskeg i klimatskeg planom, s ciljem povećanja energetske učinkovitosti zgrada, prioritet će na prvom mjestu biti stavljen na potporu provedbe energetske i sveobuhvatne obnove zgrada javnog sektora, višestambenih zgrada, zgrada sa statusom kulturnog dobra, kao i obnove zgrada oštećenih u potresu u skladu s „*Build Back Better*“ principom (BBB). Energetska učinkovitost u gospodarstvu, uključujući industriju i uslužne djelatnosti, će također biti specifično ciljane. Poboljšanjem energetskeg i tehničkih karakteristika zgrada, smanjit će se potrošnja energije za grijanje i primarne energije.

Za promicanje OIE, fokus će biti stavljen na razvoj kapaciteta geotermalne, vodikove i solarne energije kao i novih OIE tehnologija čime će se osigurati

dostizanje udjela OIE od 36,6 % u konačnoj proizvodnji energije i udjela električne energije iz OIE od preko 60% u 2030. Istovremeno, odabrati će se politike za sustave za pohranu energije i pametne energetske mreže s ciljem uvođenja rješenja povezanih s potražnjom i opskrbom električnom energijom koja se odnose na pametnu električnu energiju, distribucijske mreže i skladištenje u skladu s NEKP-om.

U području ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama, kao i sprečavanju i upravljanju rizicima od katastrofa, fokus će biti stavljen na glavne identificirane rizike iz Strategije upravljanja rizicima od katastrofa, s ciljem doprinosa povećanju otpornosti na prirodne katastrofe i katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem, značajnom smanjenju rizika od velikih katastrofa i značajnom poboljšanju pripravnosti, uključujući poboljšanu prevenciju i zaštitu od šumskih požara i požara otvorenog tipa i vatrogastvo. Također će se osigurati poboljšana zaštita od poplava za dodatnih 800 tisuća stanovnika i unaprijediti praćenje stanja voda, kroz ulaganja u aktivnosti jačanja sposobnosti upravljanja rizicima od poplava i gdje je primjenjivo poticanje prirodnih rješenja za obranu od poplava. Kroz ulaganja u aktivnosti razminiranja planirano je očistiti oko 9 tisuća ha kopnenih površina onečišćenih minsko-eksplozivnim sredstvima s namjerom da RH bude bez mina do 2026. godine.

U sektoru održivog upravljanja vodama, odabir politike će se fokusirati na ulaganja u osiguravanje sustava javne vodoopskrbe i javne odvodnje koja proizlaze iz prioritizacije sukladno Višegodišnjem programu gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine. Cilj je osigurati pristupačnost pitkoj vodi za oko 98% stanovnika uz smanjenje gubitaka vode u sustavu javne vodoopskrbe, te poboljšati infrastrukturu za prikupljanje, pročišćavanje i ispuštanje otpadnih voda, uključujući i obradu mulja za 86% populacije. Prioriteti ulaganja ovise o veličini aglomeracije i osjetljivosti područja pri čemu se prioritet stavlja na aglomeracije s kraćim prijelaznim razdobljem za usklađenje s Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda uz uvjet vrlo visoke razine spremnosti, odnosno da isti mogu odmah krenuti s provedbom, dok su prioriteti ulaganja u sustave javne vodoopskrbe (samostalni projekti ili projekti u obuhvatu aglomeracije) usklađeni s ciljevima postizanja standarda obavljanja usluge javne vodoopskrbe, odnosno opskrbe vodom namijenjene za ljudsku potrošnju u skladu sa svim parametrima propisanim Direktivom o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju.

U području prelaska na kružno gospodarstvo, prioritet će biti na povećanju odvajanja otpada, prikupljanja odvojenog otpada, recikliranja (staklo, papir i karton, metal, plastika, drvo) i smanjenja odlaganja otpada, usklađeno s ciljevima prelaska na kružno gospodarstvo koji proizlaze iz direktiva EU i Zakona o gospodarenju otpadom iz 2021. godine, Izmjena Plana gospodarenja otpadom 2017.-2022. kao i budućeg Plana gospodarenja otpadom 2023.-2028. Fokus će biti na kampanjama za edukaciju i informiranje o odvajanju otpada, ponovnoj upotrebi i popravljaju u kružnom gospodarstvu, digitalnoj transformaciji sustava iz područja gospodarenja otpadom i izgradnju i opremanje nove infrastrukture za gospodarenje otpadom s ciljem povećanja nacionalnog i lokalnog udjela recikliranja i smanjenja odlaganja otpada. Osim toga, prijelaz na kružno gospodarstvo također će se rješavati kroz poboljšanje baze znanja i praćenje tokova otpada i materijala.

U području jačanja bioraznolikosti, kroz provedbu prioritarnih konzervacijskih, restauracijskih i upravljačkih aktivnosti sukladno Planovima upravljanja i Prioritetnom akcijskom okviru, uključujući restauraciju zelene infrastrukture izvan urbanih područja povećat će se učinkovitost upravljanja ZP/Natura 2000 područjima, provest će se mjere očuvanja i restauracije, razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima te će se proširiti ZP/ Natura 2000 područjima u moru kao i područja stroge zaštite. Cilj Strategije za bioraznolikost je odrediti i upravljati s 30% EU mora kao zaštićenim morskim područjima do 2030. godine, te će predmetni Sporazum podržati dobro stanje okoliša i Prioritetni akcijski okvir.

U području plavog gospodarstva, odabiri politike biti će usredotočeni na promicanje održivog upravljanje ribljim resursima za konkurentniji i održiviji mali priobalni ribolov. Fokus će biti stavljen i na poboljšanje ribarske infrastrukture povećanjem EE ribarske flote i njenom prilagodbom na klimatske promjene, unaprijedit će se sustav kontrole i provedbe ribarstva, uključujući borbu protiv NNN ribolova, kao i sustav prikupljanja podataka. Također, postići će se ojačan prijelaz na održivu proizvodnju akvakulture i poticanje inovacija, digitalnu tranziciju, te upravljanje prirodom, zdravljem i dobrobiti životinja. Dodatno, unaprijedit će se tržišta, poboljšati lanci opskrbe proizvodima ribarstva i akvakulture kroz poboljšanje sljedivosti, informiranje potrošača i poticanje potrošnje proizvoda, te unaprijediti održive prakse u sektoru prerade ribarstva i proizvoda od akvakulture i poboljšati kapaciteti, povećati konkurentnost i okolišna održivost riboprerađivačke industrije.

S ciljem smanjenja onečišćenja zraka, odabiri politike također će biti usmjereni na bolje praćenje kvalitete zraka. U području promicanja održive multimodalne gradske mobilnosti fokus će biti na ulaganja u nadogradnju i modernizaciju javne gradske infrastrukture prigradskog i međugradskog prometa, pilot projekte vezane uz razvoj infrastrukture za alternativna goriva, digitalizirane gradske i prigradske sustave javnog prijevoza za putnike, razvoj intermodalnih terminala. Također će se naglasak staviti na proširenje postojeće i izgradnju nove biciklističke infrastrukture, posebice u potpomognutim i brdsko-planinskim područjima. Navedenim ulaganjima unaprijedit će se kako održivi javni urbani i integrirani prijevoz putnika tako i urbano ruralne poveznice.

Povezanija Europa jačanjem mobilnosti

S ciljem osiguravanja veće razine povezanosti te jačanja mobilnosti odabrane su politike koje su usmjerene na razvoj održive, pametne, sigurne i intermodalne TEN-T mreže te regionalne, lokalne i prekogranične mobilnosti kojom se osigurava bolji pristup TEN-T mreži.

Politike unutar cilja politike 3 odabrane su temeljem potreba iz NRS 2030, i to posebice u okviru strateškog cilja 10. “Održiva mobilnost”. Nadalje, u skladu su s Nacionalnim programom reformi 2020 kao i Prilogu D Izvješća za Hrvatsku za 2020. godinu kojim se utvrđuje da Republika Hrvatska ima visokoprioritetne potrebe za ulaganjima u cilju razvoja održive, pametne i intermodalne transeuropske prometne mreže te nacionalne, regionalne i lokalne mobilnosti u skladu sa Strategijom prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine.

Osobita pažnja usmjerit će se na ciljeve zelene tranzicije, kroz ulaganja u održive oblike prometa, razvoj intermodalnog prometnog sustava, punionice i cestovna vozila na alternativni pogon, uvođenje novih ili modernizaciju postojećih sustava upravljanja prometom.

Digitalnoj tranziciji prometnog sektora, ali i boljoj integraciji među oblicima prijevoza i prometnoj sigurnosti doprinijet će uvođenje novih ili modernizacija postojećih sustava upravljanja prometom.

U području željezničkog prometa, prioritet je poboljšana podrška izgradnji, sanaciji i modernizaciji željezničke infrastrukture na mreži TEN-T (primjerice kroz rekonstrukciju postojećeg i izgradnju drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici Dugo Selo-Novska) i provedbi ERTMS-a. Time će se ostvariti preduvjeti za povećanje održive mobilnosti te poboljšanje putničkog prometa čime će se postići porast broja putnika i doprinos uklanjanju uskih grla u prometu. Kroz ulaganje u regionalnu željezničku mrežu izvan TEN-T mreže poboljšat će se dostupnost urbanim središtima i uključenje u logističke lance.

U području cestovnog prometa, prioritet je poboljšana cestovna mreža TEN-T i pristup cestovnoj mreži TEN-T uz usmjeravanje u poboljšanje pristupačnosti manjih regionalnih središta i ruralnih izvan TEN-T mreže.

U pomorskom prometu tako i kod luka unutarnjih plovnih putova jedan od prioriteta je izgradnja i modernizacija lučke infrastrukture. Na taj način poboljšat će se komunikacija s otocima kroz razvoj održivog pomorskog prometa, te gospodarske koristi područja koja gravitiraju lukama unutarnjih plovnih puteva. Jedan od fokusa su i rješenja za povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno. Kroz ulaganja u ekološke brodove i poboljšanje infrastrukture želi se postići kvalitetniji i ekološki prihvatljiviji obalni linijski prijevoz. Ulaganjima u pomorski promet će se omogućiti rast održivog plavog gospodarstva kroz poticanje očuvanja i održivog iskorištavanja morskih bioloških resursa.

Ulaganjem u multimodalni prijevoz na TEN-T mreži, multimodalne terminale i logističke centre postići će se optimizacija prijevoza te jačanje kontinuiteta transportnog lanca kao i doprinos poboljšanju efikasnosti usluge javnog prijevoza.

Kroz ulaganja u prevenciju s ciljem podizanja svijesti o važnosti sigurnosti u cestovnom prometu kao i putem mjera za sigurnost na cesti i željeznici želi se postići povećanje sigurnosti u prometu, na TEN-T mreži i izvan nje.

Uključivija Europa s istaknutijom socijalnom komponentom

Politike unutar cilja politike 4 odabrane su temeljem Nacionalne razvojne strategije RH 2030., posebice u okviru strateškog cilja 1. „Konkurentno i inovativno gospodarstvo“, strateškog cilja 2. „Obrazovani i zaposleni ljudi“, strateškog cilja 5. „Zdrav, aktivan i kvalitetan život“, strateškog cilja 12. „Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima“, kao i u skladu s mjerodavnim nacionalnim aktima strateškog planiranja koji su povezani s navedenim područjima, odnosno proizlaze iz NRS 2030.

Nadalje, odabrane su i u skladu s Preporukama Vijeća za 2019. i 2020. posebice onima koje se odnose na osnaživanje mjera i institucija tržišta rada, povećanje pristupa digitalnoj infrastrukturi i uslugama, promicanje stjecanja vještina; provedbe reforme sustava obrazovanja i poboljšanja pristupa obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama te njihovu kvalitetu i relevantnost za tržište rada; potrebu unaprjeđenja otpornosti zdravstvenog sustava, promicanja uravnotežene zemljopisne raspoređenosti zdravstvenih radnika i ustanova i ulaganja u e-zdravstvo; usmjeravanje ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju.

Dodatno, u skladu su i s Prilogom D Izvješća za Hrvatsku 2019. posebice prioritetima poboljšanje pristupa zaposlenju za sve tražitelje posla i predviđanje potreba za vještinama, poboljšanje kvalitete, učinkovitosti i relevantnosti obrazovanja i osposobljavanja za tržište rada, poticanje aktivne uključenosti u cilju promicanja jednakih mogućnosti i rješavanja problema materijalne oskudice te poboljšanje dostupnosti, učinkovitosti i stabilnosti pružanja usluga zdravstvene i dugotrajne skrbi.

Također, odabrane su i u skladu s načelima Europskog stupa socijalnih prava, i to posebice obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje, jednake mogućnosti, aktivna potpora zapošljavanju, skrb o djeci i potpora djeci, socijalna zaštita, zdravstvena skrb, uključenost osoba s invaliditetom, dugotrajna skrb, stanovanje i pomoć beskućnicima.

U cilju postizanja kvalitetnog zapošljavanja za sve, usavršavanja i prekvalificiranja tijekom cijelog života i socijalne uključenosti u skladu s Europskim stupom socijalnih prava odabrane su politike koje pospješuju pristup kvalitetnom (samo)zapošljavanju i razvoju socijalne ekonomije uz modernizaciju institucija i usluga tržišta rada, jednak pristup uključivom, djelotvornom i kvalitetnom obrazovanju, osposobljavanju i cjeloživotnom učenju na svim razinama, poboljšavanju jednakog i pravodobnog pristupa kvalitetnim uslugama sustava socijalne skrbi i socijalne zaštite te jednakom pristupu zdravstvenoj skrbi i ravnopravnosti spolova. Sva ulaganja u PO4 formulirat će se prema ishodima mapiranja/provedenih analiza infrastrukturnih i uslužnih potreba u zapošljavanju, obrazovanju, zdravstvu, dugotrajnoj skrbi i socijalnoj skrbi i stanovanju, poticanjem pristupa redovnim uključivim uslugama te će se provoditi s ciljem smanjenja teritorijalnih nejednakosti i adresirati učinke demografskih promjena.

Kroz ESF+ osobita pažnja usmjeriti će se na povećanje razine zaposlenosti, zapošljivosti i aktivnosti učinkovitijom provedbom tržišta rada mjera aktivne politike zapošljavanja (MAPZ) i mjera aktivnog uključivanja s posebnim naglaskom na ranjive skupine na tržištu rada, kao i kroz potpore za samozapošljavanje. Navedenim pristupom poboljšat će se kvaliteta života građana, kao i njihovog zadovoljstva uvjetima života, što će u konačnici doprinijeti demografskoj revitalizaciji Hrvatske.

Poseban naglasak stavit će se na poboljšanje kvalitetnog zapošljavanja žena u okviru ulaganja u ravnopravnost spolova, koja će uključivati i potporu ravnoteži između poslovnog i privatnog života, putem usluga skrbi o djeci/ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja i dugotrajne skrbi.

Jedan od fokusa je jačanje kapaciteta institucija tržišta rada i poboljšanje kvalitetnih usluga kroz digitalizaciju.

Glavni fokus je poboljšanje relevantnosti tržišta rada i kvalitete obrazovanja te obrazovanja odraslih kako bi se poboljšali obrazovni ishodi i relevantne kompetencije za aktivno sudjelovanje na tržištu rada i društvu.

S ciljem poticanja stjecanja i usavršavanje vještina i prekvalifikacija radi bolje usklađenosti s promjenjivim potrebama na tržištu rada, ESF+ će značajno

podržati obrazovanje odraslih putem MAPZ i ulagati u sastavnice sustava obrazovanja odraslih i kapaciteta povezanih institucija, s ciljem razvoja individualnih računa za učenje (IRU). Ovim će se naporima povećati trenutačno niska stopa sudjelovanja odraslih u učenju i poboljšati njezina relevantnost na tržištu rada.

U području obrazovanja s ciljem povećanja kvalitete i sudjelovanja u ranom i predškolskom odgoju (RPOO), ulaganja će se provoditi komplementarno kroz EFRR i ESF+ te će se usmjeriti prema povećanju i unaprjeđenju kapaciteta i uvjeta ustanova koje obavljaju djelatnost RPOO.

S ciljem povećanja obrazovnih ishoda učenika, poboljšanja sustava podrške učenicima ranjivih skupina, provedbe cjelodnevne škole (CDŠ) te razvoja sustava cjelovite potpore djeci, posebice ranjivim skupinama, EFRR ulaganja će se usmjeriti prema unaprjeđenju uvjeta za izvođenje nastave ustanova koje obavljaju djelatnost osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja, uključujući uspostavu i unaprjeđenje infrastrukture potrebne za osiguranje uvjeta za zdrav život djece, dok će ESF+ pružiti usavršavanja i podršku provedbi kurikularne reforme, kao i asistentima u nastavi pri čemu će dio ulaganja biti usmjeren na potpomognuta i brdsko-planinska područja.

Ulaganja u ESF+ također će biti usmjerena na poboljšanje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u okviru sveobuhvatne i jedinstvene nacionalne strategije i okvira, osiguravanje relevantnosti kurikuluma na tržištu rada i povećanje ponude kvalitetnog učenja temeljenog na radu.

Povećanjem kvalitete i sudjelovanja u ranom i predškolskom odgoju kao i provedbom cjelodnevne škole doprinijeti će kvaliteti života svih građana te omogućiti pristup veću uključenost žena na tržištu rada, a što će sve doprinijeti omogućit će se kvalitetu života građana te doprinijeti demografskoj revitalizaciji Hrvatske. Jedan od fokusa je i povećanja kvalitete, dostupnosti i završnosti visokog obrazovanja (VO), s EFRR ulaganjem u infrastrukturu, sa osobitom pažnjom na povećanje i unaprjeđenje kapaciteta studentskog smještaja.

Ulaganja će se također usmjeriti i prema jačanju kapaciteta odgojno-obrazovnih radnika s ESF+ kojim se podupire osposobljavanje odgojno-obrazovnih radnika i financiranjem centra za jačanje kapaciteta odgojno obrazovnih radnika iz EFRR-a.

Kroz nastavak procesa deinstitucionalizacije koji ima za cilj smanjenje segregacije osoba s invaliditetom i ostalih ranjivih skupina, glavni je prioritet u okviru ESF+ uspostaviti i proširiti usluge u zajednici, osiguravajući pružanje usluga osobnog asistenta, u sinergiji s infrastrukturnim ulaganjima u okviru EFRR-a. Navedeno će doprinijeti kvaliteti života građana te demografskoj revitalizaciji.

S ciljem smanjenja rizika od siromaštva i/ili socijalne isključenosti, ESF+ ulaganja će se usmjeriti prema dobro koordiniranim mjerama aktivacije i uključivanja osoba u riziku, podjelu hrane i materijalnih potrepština za najdepriviranije osobe u najvećem riziku od oskudice te osiguranje socijalnih usluga, posebno ciljajući djecu u riziku.

Značajnim ulaganjima u ESF+ poboljšat će se dugotrajna skrb koja se temelji na više strateškom pristupu u skladu s izradom socijalnih planova, uz istodobno jačanje kapaciteta radnika i usluga za dugotrajnu skrb te koordinacija između sustava zdravstvene i socijalne skrbi.

Kod zdravstva, kroz EFRR, posebna pažnja će se staviti na prevladavanje geografskih prepreka u pristupu zdravstvenoj skrbi jačanjem sustava hitne medicinske pomoći te cjelogodišnje hitne helikopterske medicinske službe (HEMS), daljnjim uvođenjem razvojem telemedicinskih usluga. Navedenim ciljevima treba nadodati i demografsku revitalizaciju kao krajnji cilj i rezultat.

Jedan od glavnih prioriteta također je jačanje primarne zdravstvene zaštite i specijalističko konzilijarne zdravstvene zaštite, koje će se unaprijediti završetkom opreme s ciljem smanjivanja upućivanja na skuplju bolničku dijagnostiku i liječenje što će osloboditi resurse u bolnicama za skrb o najtežim bolesnicima.

Jedan od fokusa je i ulaganje u unaprjeđenje sustava u proizvodnji pripravaka krvne plazme čime bi se zadovoljila samodostatnost u potrebi za krvnom plazmom. Također, ulaganja će se usmjeriti i na unaprjeđenje sustava bolničke zdravstvene zaštite u svrhu osiguranja jednake dostupnosti zdravstvene skrbi za ranjive skupine, ulaganjem u infrastrukturu i opremu.

ESF+ će ojačati osposobljavanje zdravstvenih radnika, uključujući stručnjake i one u području rane intervencije, čiji će cilj biti, ne samo prevladavanje geografskih prepreka, već i smanjenje nedostatka radne snage u zdravstvenom sektoru.

U sektoru turizma, glavni fokus EFRR-a je gospodarski razvoj kroz unaprjeđenje turističke i sportske infrastrukture i razvijene nove poslovne modele koji doprinose razvoju otpornog i održivog turizma, a kako bi odgovorili na glavne izazove hrvatskog turizma, a to su vremenska i teritorijalna neravnomjernost, promjene trendova i tehnološke promjene, utjecaj turizma na okoliš i prostor, gospodarski rast ali i kvalitetu života i dobrobiti lokalnog stanovništva. Kad je riječ o kulturi, njezin je ključni prioritet ulaganje u održivu kulturnu infrastrukturu za javnu uporabu uz stvaranje preduvjeta za razvoja usluga kojima se potiče diverzifikacija prihoda i veće oslanjanje kulturnih ustanova i organizacija na vlastite prihode.

Ulaganja kroz ESF+ u području turizma, sporta i kulture bit će usmjerena na socijalnu uključenost, posebno za ranjive skupine.

Europa bliža građanima

Politike u okviru cilja politike 5 odabrane su temeljem NRS 2030., strateškog cilja 13. Jačanje regionalne konkurentnosti, čije je jedno od prioriteta

područja javnih politika razvoj pametnih i održivih gradova i strateškog cilja 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima koji je usmjeren na područje pametnih i održivih otoka. Politike su odabrane uzimajući u obzir smjernice za ulaganja iz Priloga D Izvješća za Hrvatsku 2019. godine, koji kao prioritetne potrebe među ostalim utvrđuje jačanje uloge vodećih gospodarskih središta kao pokretača regionalnog rasta te održivog i integriranog razvoja njihovih funkcionalnih područja, kao i potrebu za ulaganjima u cilju smanjenja nejednakosti među regijama te da se uzmu u obzir zemljopisne specifičnosti (otoci), potiče gospodarska aktivnost te da ih se povezuje s vodećim razvijenim središtima s naglaskom na energetske samoodrživost otoka.

U obzir je uzeto i Srednjoročno vrednovanje napretka u provedbi Sporazuma o partnerstvu siječanj 2020. prema kojem se preporučuje proširiti ITU mehanizam na nove gradove kako bi se ojačali razvojni centri te tako pridonosili ravnomjernom regionalnom razvoju. Također, politike su odabrane i na temelju Nacionalnog plana razvoja otoka za razdoblje od 2021. do 2027. godine među ostalim prema posebnim ciljevima kao što su jačanje konkurentnosti otočnog gospodarstva energetska učinkovitost, jačanje otpornosti na klimatske promjene, održivo korištenje i revitalizacija ukupnog otočnog prostora, kulturne baštine i otočnog identiteta.

U cilju poticanja integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša i kulture, prirodne baštine i održivog turizma u urbanim i otočnim područjima odabrane su politike usmjerene na jačanje gradova kao nositelja policentričnog razvoja i jačanje urbano-ruralne povezanosti kao i održivo upravljanje, očuvanje i korištenje otočnog prostora.

Ulaganja u gradovima usmjerit će se na rješavanje zelenih, gospodarskih izazova kao i izazova razvoja održivog turizma kroz komplementarna ulaganja u kulturnu baštinu urbanih područja čime će se doprinijeti jačanju uloge urbanih područja kao vodećih gospodarskih središta, pokretača regionalnog rasta te održivog i integriranog razvoja pripadajućih im funkcionalnih područja.

U svrhu razvoja pametnih i održivih otoka prioriteti ulaganja na otocima fokusirat će se na specifične potrebe otoka koje su lokalnog karaktera i koje povezuju više tema poput, ulaganja u javnu i poslovnu infrastrukturu, razvoj zelene i plave infrastrukture, obnove materijalnih kulturnih dobara, objedinjenih ulaganja u energetske učinkovitost javne infrastrukture, uključujući podršku sektorima plavog gospodarstva. Navedeno će doprinijeti održivosti otoka i otočnog stanovništva, očuvanja prirode i okoliša i očuvanju otočnog identiteta, što će u konačnici doprinijeti iskorištavanju potencijala zemljopisnih specifičnosti otoka te razvoju održivih i zelenih otoka kao i smanjenju nepovoljnih utjecaja.

Navedenim ulaganjima utjecaj će se na demografsku revitalizaciju ovih područja poboljšanjem kvalitete života i rada u gradovima te podupiranjem održivosti otoka i otočnog stanovništva.

Nadalje, kroz ulaganja u području ribarstva ojačat će se održivi razvoj osjetljivih lokalnih zajednica, posebno onih koje ovise o ribarstvu i akvakulturi, na temelju lokalnog razvoja vođenog ribarskom zajednicom uz pristup odozdo prema gore.

Fond za pravednu tranziciju

U cilju osiguranja da tranzicija prema klimatski neutralnom i kružnom gospodarstvu bude pravedna i uključiva, uzimajući u obzir socijalne, ekonomske i okolišne učinke tranzicije, a sukladno NRS 2030, TPPT-u, NEKP-u i Strategiji niskougljičnog razvoja RH do 2030. godine s pogledom na 2050. godinu, odabrane su politike usmjerene na diversifikaciju, jačanje otpornosti i dekarbonizaciju regionalnog gospodarstva u Sisačko-moslavačkoj županiji i Istarskoj županiji, te jačanje poduzetničkih vještina, znanja i primjene praksi u kontekstu zelene tranzicije.

Svrha ulaganja je ublažiti gospodarske učinke tranzicije i učinke na zapošljavanje kroz jačanje poduzetništva, primarno usmjerenog prema zelenom i digitalnom gospodarstvu, diversificiranje regionalnog gospodarstva i povećanje mogućnosti zapošljavanja radne snage putem jačanja obrazovanja, prekvalifikacija i usavršavanja u kontekstu zanimanja budućnosti. Također, putem ulaganja koja doprinose smanjivanju emisija CO₂ planira se smanjenje udjela emisija stakleničkih plinova SMŽ i IŽ u ukupnom nacionalnom računu.

Politike unutar prioriteta Pravedna tranzicija odabrane su temeljem potreba iz NRS 2030, odnosno prioritetima u provedbi javnih politika koji će doprinijeti poticanju ulaganja u istraživanje, tehnološki razvoj i inovacije, poticanju suradnje između poslovnog i istraživačkog sektora, modernizacije i dekarbonizacije energetske intenzivnih industrija, razvoju ljudskih potencijala, promicanju energetske tranzicije i obnovljivih izvora energije, povećanju energetske samodostatnosti i učinkovitosti, tranziciji na čistu energiju, te dekarbonizacije, uklanjanja, skladištenja i uporabe ugljikovog dioksida. TPPT će u obzir uzeti Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti („Europski zakon o klimi”), Prilog D Izvješća za Hrvatsku 2020. i Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan za RH za razdoblje 2021.- 2030. godine.

Prilogom D Izvješća za Hrvatsku 2020. temeljem intenziteta emisija stakleničkih plinova izdvojene su dvije regije: Sisačko-moslavačka i Istarska županija. Industrijska postrojenja u tim županijama zapošljavaju znatan broj radnika, a njihov opstanak ugrožen je zbog njihovih visokih emisija stakleničkih plinova.

Sukladno Prilogu D, ključne mjere mogle bi biti posebno usmjerene na: produktivna ulaganja u MSP-ove, uključujući novoosnovana poduzeća, što dovodi do gospodarske diversifikacije i preusmjeravanja ulaganja u aktivnosti istraživanja i inovacija te poticanje prijenosa naprednih tehnologija, ulaganja u uvođenje tehnologije i infrastrukture za čistu energiju po pristupačnoj cijeni i smanjenje emisija stakleničkih plinova, ulaganja u digitalizaciju, ulaganja u unapređenje kružnoga gospodarstva, i ulaganja u dokvalifikaciju i prekvalifikaciju radnika.

U integriranom nacionalnom energetske i klimatskom planu za RH za razdoblje 2021.- 2030. godine zadani su ciljevi smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. godine, u ETS sektoru najmanje za 43 % u odnosu na razinu iz 2005. godine, dok za sektore izvan ETS-a najmanje za 7 % u odnosu na razinu iz 2005. godine.

Vezano za mehanizam koordinacije u okviru FPT-a, UT će surađivati s nadležnim ministarstvima (Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo financija, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo poljoprivrede), regionalnim koordinatorima SMŽ i IŽ, te ostalim relevantnim dionicima u provedbi i praćenju TPPT-a, dok će se pozivi, uzimajući u obzir preporuke koje će proizaći iz TSI projekta vezano za način provedbe FPT-a, planirati i provoditi isključivo u nadležnosti Upravljačkog tijela.

Iako je cijela Hrvatska na 64% prosječne razine razvijenosti Europske unije, postoje značajne razlike između pojedinih dijelova Hrvatske u životnom standardu i riziku od siromaštva. Osim što je prema prvim rezultatima popisa iz 2021. na razini Republike Hrvatske vidljiv pad broj stanovnika za 9,25%, na potpomognutim i brdsko-planinskim područjima taj pad je najizraženiji i iznosi 17,86%. Potpomognuto područje je ono, koje je na temelju indeksa razvijenosti ocijenjeno kao područje koje prema stupnju razvijenosti zaostaje za nacionalnim prosjekom i čiji je razvoj potrebno dodatno poticati[1]. Pod brdsko-planinskim područjima razumijevaju se područja čija nadmorska visina, nagib, vertikalna raščlanjenost terena te njima uvjetovane pedološke, klimatske i druge prirodne osobitosti predstavljaju otežane uvjete za život i rad stanovnika[2]. Kroz određene specifične ciljeve odgovorit će se na potrebe područja sukladno preprekama razvoju s kojima se većina manje razvijenih područja u Hrvatskoj suočava kao i zemlja u cjelini, no na manje razvijenim područjima te prepreke imaju još snažniji i još vidljiviji učinak na ekonomske i socijalne ishode. Program Konkurentnost i kohezija usmjeren je na razvojne izazove cijelog područja RH uz teritorijalni fokus na potpomognuta i brdsko-planinska područja.

Uvođenjem Integriranog teritorijalnog programa nastoji se odgovoriti na razvojne izazove, na koje se ne može u potpunosti odgovoriti nacionalnim programom, obzirom da je riječ o socioekonomskih i geografskim izazovima specifičnim za određeno područje te za koje je nužna aktivna uključenost regionalne i lokalne razine u određivanju prioriteta ulaganja i njihovoj provedbi. Iako po svojim karakteristikama različiti, područja u industrijskoj i pravrednoj tranziciji, gradovi i otoci, područja su za koja će se koristiti usmjereni pristup upotrebi fondova.

Programski dokumenti su izrađeni u suradnji između nacionalnih, regionalnih, lokalnih dionika, kao i predstavnika akademske zajednice i gospodarsko-socijalnih partnera te organizacija civilnog društva. Programski dokumenti su bili javno objavljeni na stranicama strukturfondovi.hr u svrhu pravovremenog informiranja zainteresirane javnosti o njihovom trenutnom sadržaju. Odbor za praćenje uključivat će relevantne partnere u implementaciji, praćenju i evaluaciji programa.

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi europskih strukturnih i investicijskih fondova („ESI fondova”) (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova. Odgovarajući kodovi u okviru dimenzije ravnopravnosti spolova dodijeljeni su slijedom procjene učinka na razini pojedine operacije na temelju poznavanja prirode svake od njih i raspoložive metodologije za određivanje dimenzije ravnopravnosti spolova.

U provedbi fondova u okviru Sporazuma o partnerstvu poštivat će se horizontalna načela jednakosti između žena i muškaraca te načela nediskriminacije svih

skupina u društvu.

Nadalje, Republika Hrvatska će u provedbi programa osigurati poštivanje temeljnih prava i usklađenost s Poveljom o temeljnim pravima Europske unije i Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Naglasak će također biti stavljen na borbu protiv nejednakosti, primjenu načela sprječavanja segregacije, posebno osoba u nepovoljnom položaju.

Europski zeleni plan postavio je ambiciozan cilj transformacije gospodarstva EU prema održivoj budućnosti i okvir za formuliranje putova za postizanje klimatski neutralnog i kružnog gospodarstva najkasnije do 2050. U tom smislu, Hrvatska će koristiti fondove za mobiliziranje istraživanja i poticanje inovacija u području održivosti te se u svojim ulaganjima u okviru svih ciljeva politike obvezuje uzeti u obzir načelo *Ne nanosi značajnu štetu*, pri čemu će se ostvarenju ciljeva postupati na pravedan i uključiv način te će se podržavati najranjiviji i najizloženiji društvenim i gospodarskim utjecajima tranzicije. Programi Kohezijske politike podržat će, gdje je primjenjivo, ulaganja koja uspješno kombiniraju tri načela inicijative Novi europski Bauhaus: održivosti, estetika i uključivosti u cilju pronalaženja pristupačnih, uključivih, održivih i atraktivnih rješenja na klimatske izazove.

U razdoblju od nekoliko desetljeća, EU je suočena s različitim krizama tijekom kojih su sredstva EU fondova bila usmjerena na ublažavanje rizika za njihov nastanak ili potporu onima koji su krizom najviše pogođeni. Stoga će se sredstva iz programa u okviru Sporazuma o partnerstvu (SoP), u takvim situacijama i gdje je to relevantno, koristiti.

Od posljednjeg kvartala 2016. do polovine 2021., 10 financijskih instrumenata (FI) u financijskom razdoblju 2014. – 2020. isplatilo je gotovo 9.200 financijskih proizvoda. Zahvaljujući podršci ESIF FI-a, gotovo 9.000 malih i srednjih poduzeća uložit će preko jednu milijardu eura što će otvoriti gotovo 10.900 novih radnih mjesta, a 95 projekata u javnom sektoru uložit će 52 milijuna eura u energetske učinkovitosti. U odnosu na pozitivno iskustvo korištenja FI i značajne nacionalne institucionalne kapacitete koji su izgrađeni u proteklom razdoblju, u financijskom razdoblju 2021. – 2027. FI će se nastaviti koristiti u području poduzetništva i inovacija te energetske učinkovitosti. Dodatno, utvrđena je mogućnost za korištenje FI namijenjenih privatnim pružateljima socijalnih usluga. Također, FI će se koristiti i u jednom dijelu javne turističke infrastrukture te području revitalizacije kulturne baštine i za energetske učinkovitosti objekata u javnom vlasništvu i višestambenih zgrada na području gradova, a za njihovo provođenje bit će oformljen Fond za razvoj urbanih područja.

Za cilj politike 1 Pametnija Europa ispunjen je zahtjev tematske koncentracije s oko 32%, dok je za cilj politike 2 Zelenija Europa ispunjen s oko 31%, a uzimajući u obzir odredbe članka 4., stavka 7. Uredbe (2021/1058) Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu od 24. lipnja 2021. godine kojim se za izdvajanja veća od 50 % ukupnih sredstava iz Kohezijskog fonda za cilj politike 2, navedena sredstva uzimaju u obzir pri izračunu usklađenosti sa zahtjevima u pogledu tematske koncentracije za cilj politike 2.

EFRR doprinosi bioraznolikosti sa iznosom od oko 10%, a KF sa iznosom od oko 9%.

Dodatno, EFPR doprinosi bioraznolikosti sa oko 34%, EFJP sa oko 6%, i EPFRR sa oko 28%.

[1] Zakon o regionalnom razvoju, Narodne novine, br. 147/14., 123/17. i 118/18, Zakon o potpomognutim područjima, Narodne novine, br. 118/18

[2] Zakon o brdsko-planinskim područjima, Narodne novine, br. 118/18

Koordinacija, razgraničenje i komplementarnosti među fondovima i, prema potrebi, koordinacija između nacionalnih i regionalnih programa – članak 11. stavak 1. točka (b) podtočka ii. UZO-a

Ovo poglavlje identificira i ukratko objašnjava glavna područja u kojima će ulaganja između različitih programa/fondova biti korištena na komplementaran način.

EU fondovi su definirani Zakonom o institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj (NN, 116/2021) i odnose se na fondove Europske unije u okviru podijeljenog upravljanja za provedbu Kohezijske politike EU (KP) (EFRR, KF, FPT, ESF+), za provedbu Zajedničke ribarstvene i pomorske politike EU (ZRPP) (EFPR), za provedbu sigurnosne politike EU (FAMI, IUGV, FUS) te za provedbu Zajedničke poljoprivredne politike EU (ZPP)(EPFRR, EFJP).

UZO fondovi (fondovi pod Uredbom (EU) br. 2021/1060) su svi gore navedeni, osim fondova za provedbu ZPP-a.

SoP fondovi pak su UZO fondovi bez EU fondova za provedbu sigurnosne politike EU.

Koordinacijski okvir za korištenje sredstava fondova EU, predstavlja kontinuitet i primjenu dosadašnjih iskustava, uz unapređenje, kako po pitanju strukture članstva tako i samih procesa. Kako bi se osigurala najviša razina koordinacije i praćenja pripreme programa i njihove provedbe, članove Nacionalnog koordinacijskog odbora za europske strukturne i investicijske fondove i instrumente EU u RH (NKO) i tematskih pododbora čine ministri, državni dužnosnici, župani i državni službenici na najvišoj razini. NKO će i dalje osiguravati sveukupnu koordinaciju i praćenje provedbe fondova (EFRR-a, ESF-a+, KF-a, EFPR-a, AMIF-a, ISF-a i BMVI-a) i drugih EU i nacionalnih instrumenata financiranja, uključujući programe ETS.

U okviru tematskog Pododbora za fondove u razdoblju 2021.-2027. uspostavljene su radne skupine za izradu programskih dokumenata (RS), poštujući načelo partnerstva. U radu svake radne skupine sudjeluju dionici s nacionalne (predstavnici relevantnih tijela državne uprave) te regionalne i lokalne razine (predstavnici županijskih, općinskih i gradskih vlasti te regionalnih koordinatora), a osim njih uključeni su predstavnici gospodarskih i socijalnih partnera (komora, sindikata), akademske i znanstveno-istraživačke zajednice (sveučilišta, istraživačke institucije) te civilnog društva i vjerskih zajednica. Svi partneri kao reprezentativni predstavnici unutar svoga područja djelovanja, odabrani su putem transparentnih postupaka, a njihovi predstavnici putem unutarnjih procedura odabira u okviru pojedinih organizacija. Uz predstavnike tijela državne uprave, svi predstavnici partnera ravnopravno sudjeluju u radu radnih skupina za izradu programskih dokumenata za financijsko razdoblje 2021. – 2027.

RS djeluju prema unaprijed utvrđenom procesu kroz sjednice, sastanke i rad na elementima programskih dokumenata te svi članovi ravnopravno sudjeluju u radu radnih skupina. Svim članovima radnih skupina osigurano je davanje prijedloga te komentiranje radnih materijala. Nositelji izrade sadržaja su razmatrali

sva zaprimljena prijedloga i komentare članova prilikom izrade prijedloga određenih dijelova programskog dokumenta, koji je zatim dostavljan tajništvu određene radne skupine.

Tijekom provedbe, Pododbor će biti usmjeren na povećanje utjecaja i učinkovitosti korištenja EU fondova kroz: planiranje, upravljanje i nadzor apsorpcije sredstava SUK-ova; prema potrebi, identificiranje i praćenje pripreme projekata; usklađivanje različitih izvora i mehanizmima financiranja; uspostavljanje jedinstvenih minimalnih standarda i pravila za provedbu programa i pružanje potpore upravljačkim tijelima; osiguravanje razgraničenja, sinergije i komplementarnosti između fondova; koordiniranje aktivnosti vrednovanja i komunikacijskih aktivnosti.

Mehanizam koordinacije dodatno će biti ojačan budućim Odborima za praćenje programa za razdoblje 2021. - 2027. Koordinacija na razini sustava upravljanja i kontrole (SUK) će se razraditi uredbama o tijelima u SUK-u kao i odgovarajućim pravilima o postupanju.

Na operativnoj razini interoperabilnost poslovnih procesa svih SUK-ova, KT za ESIF će biti ojačana kroz uspostavu međuresorne radne skupine s ciljem daljnjeg pojednostavljenja i standardizacije postupanja. Koordinacija i komplementarnost između fondova u PKK i ITP-u osigurat će se i kroz jedinstveni Odbor za praćenje. Obzirom na različitu prirodu obuhvaćenih programa, uspostavljeni trajni višerazinski mehanizam koordinacije osigurat će kontinuiranu, stabilnu i učinkovitu suradnju svih relevantnih tijela obuhvaćenih institucionalnim okvirom, uključujući i partnere. Jačanje kapaciteta institucionalnog okvira za korištenje fondova EU (koji uz službenike u institucionalnom okviru i korisnike, predviđa i partnere te suradnike) provodit će se putem mjera u nacionalnom Planu jačanja kapaciteta za korištenje fondova EU, o kojem je više riječi u Poglavlju 9. ovog Sporazuma. U dogovoru s predstavnicima civilnoga društva i socijalnih partnera osigurano je ulaganje u jačanje njihovih kapaciteta u iznosu 2,81% ESF+ alokacije. Dionici su suglasni da se radi o odgovarajućem iznosu sukladno čl. 9 ESF+ uredbe.

Razgraničenje i komplementarnosti među fondovima

PO1

Za jačanje konkurentnosti gospodarstva, rast i razvoj malih i srednjih poduzetnika te jačanje znanstvene izvrsnosti i istraživačko-poslovne suradnje kroz PKK-a sredstva iz EFRR-a će se usmjeriti u okviru S3 na području cijele RH, dok će u okviru ITP-a naglasak biti na postizanju širenja i difuzije inovacija te unaprjeđenju regionalne konkurentnosti pojedine NUTS2 regije u industrijskoj tranziciji, kao regionalnom aspektu S3, ali i na rast i razvoj MSP-ova u okviru regionalnih lanaca vrijednosti koji čine okosnicu lokalnog gospodarstva na potpomognutim i brdsko-planinskim područjima. Komplementarne aktivnosti samozapošljavanja i pokretanja novih poduzeća financirat će se putem ESF+. U okviru ITP-a iz sredstava EFRR-a, ulagat će se u poslovnu infrastrukturu s ciljem pozicioniranja urbanih područja kao regionalnih *hub* - ova te s ciljem diverzifikacije ekonomske strukture na otocima, stvaranja povoljnih uvjeta za osnivanje i rad tvrtki na otocima i njihovu veću konkurentnost te međusobno povezivanje, s ciljem stvaranja regionalnih eko sustava koji daju učinkovitu podršku regionalnim lancima vrijednosti i razvoju prioritarnih niša industrijske tranzicije.

PO2

Ulaganja u promicanje energetske učinkovitosti (EE) planirana su u okviru PKK iz EFRR-a kroz potpore za provedbu programa energetske i sveobuhvatne obnove u zgradarstvu i gospodarstvu. Istovremeno, u okviru ITP-a, iz EFRR-a će se ulaganja usmjeriti u energetske obnovu javnih i višestambenih zgrada u gradovima te javnih zgrada na otocima, dok će se iz FPT-a dio ulaganja usmjeriti na EE u županijama u tranziciji. PRA predviđa poticati veću EE kroz ulaganja u ribarska plovila, uzgajališta u akvakulturi i prerađivačke kapacitete, poticati razvoj i korištenje energije iz OIE, te promicati smanjenje emisija u ribarstvu i akvakulturi.

Kroz PKK iz EFRR-a ulagat će se u projekte opskrbe obnovljivom energijom, povećanje kapaciteta za iskorištavanje OIE, pripremu projekata vezanih uz geotermalnu energiju, kao i razvoj novih OIE tehnologija, dok će se ulaganja u okviru ITP-a iz EFRR-a usredotočiti u mjere za poticanje nisko-ugljično razvoja na lokalnoj razini, na javnim zgradama na otocima.

U okviru PKK iz EFRR-a u planu su mjere usmjerene na jačanje sustava za praćenje i procjenu klimatskih promjena kao i aktivnosti jačanja sposobnosti upravljanja rizicima od poplava, šumskih požara i požara otvorenog tipa (posebice na potpomognutim područjima), potresa, te smanjenje zagađenja vodenih površina uklanjanjem mina, dok će se u okviru ITP-a iz EFRR-a mjere usmjeriti u projekte za uspostavu i unaprjeđenje sustava nadzora i praćenja radi smanjenja rizika od požara na otocima.

U svrhu promicanja prelaska na kružno gospodarstvo PRA ulaganja u unaprjeđenje prikupljanja i upravljanja otpadom koji nastaju u ribarstvu komplementarna su PKK iz EFRR-a ulaganjima u izgradnju i opremanje nove infrastrukture za gospodarenje otpadom i postrojenja za recikliranje i oporabu u funkciji povećanja recikliranja i smanjenja odlaganja.

Promicanje upotrebe ribolovnih alata s malim utjecajem te drugi načini smanjenja utjecaja ribolova na okoliš i biološku raznolikost predviđeni su kroz PRA te kroz PKK komplementarne mjere za smanjenje pritiska na biološku raznolikost. PRA će podržati zaštitu morskog okoliša, uključujući upravljanje, obnovu i nadzor morskih zaštićenih područja, s njima povezane mjere očuvanja u okviru N2000 i Okvirne direktive o morskoj strategiji. Ulaganja u okviru PKK iz EFRR-a usmjerena su među ostalim u poboljšano upravljanje mrežom zaštićenih područja (ZP/Natura 2000), razvoj nacionalnih alata za postizanje ciljeva EU Strategije za bioraznolikost, praćenje i analiza onečišćenja zraka, te provedba Programa razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima. U okviru ITP-a iz EFRR-a u gradovima su mjere usmjerene na izgradnju i značajnu nadogradnju zelene infrastrukture osim u svrhu prilagodbe klimatskim promjenama i sanaciju *brownfield* područja, dok su na otocima predviđena ulaganja iz područja plave infrastrukture koja uključuju mjere zaštite i obnove ugroženih i rijetkih stanišnih tipova i vrsta, te ulaganja iz područja zelene infrastrukture koja uključuju mjere zaštite, obnove i održive upotrebe prirodne baštine i područja koja se nalaze u mreži Natura 2000, ali i izvan tih područja.

Za promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti, u okviru PKK iz EFRR-a mjere su usmjerene u ulaganja u nove tramvajske, željezničke gradske i prigradske linije, razvoj infrastrukture za alternativni prijevoz, te u biciklističku infrastrukturu na potpomognutim i brdsko-planinskim područjima na lokalnoj razini, a u okviru ITP-a iz EFRR-a usmjerene su u pješačku, biciklističku, e-biciklističku infrastrukturu, digitalizirane i/ili inteligentne gradske i prigradske sustave javnog prijevoza za putnike, uvođenje ekološki prihvatljivog javnog prijevoza i uspostavu intermodalnih terminala, infrastrukture i inovativnih rješenja, te poboljšanje sigurnosti i protočnosti prometa.

PO3

Razvoj pametne, sigurne, održive i intermodalne mreže TEN-T mobilnosti osigurat će se kroz ulaganje u okviru PKK iz EFRR-a u mjere izgradnje nove ili nadogradnje postojeće TEN-T željezničke mreže te mjere izgradnje novih ili nadogradnje postojećih prometnica koje pripadaju mreži TEN-T. Navedenim

ulaganjima u cestovnu i željezničku prometnu infrastrukturu koja pripada mreži TEN-T komplementarna su ulaganja u okviru PKK iz KF-a koja će se usmjeriti u mjere razvoja intermodalnog prometnog sustava koji doprinosi ciljevima iz Europskog zelenog Plana, ulaganja u željezničko-cestovne prijelaze (ŽCP) kao točke visokog rizika na križanju dvaju zasebnih prometnih sustava, povećanje sigurnosti na cestama u skladu s definiranim mjerama u Nacionalnom planu sigurnosti cestovnog prometa 2021-2030., poboljšanja multimodalnog prijevoza na TEN-T mreži kao efikasnog prelaska s jedne na drugu vrstu prijevoza.

PO4

U odnosu na tržište rada, ESF+ će osigurati izravnu potporu kroz mjere MAPZ-a tražiteljima posla, s posebnim naglaskom na skupine koje su ranjive na tržištu rada te žene. Kroz potpore samozapošljavanju će se olakšati pristup poduzetništvu nezaposlenima, uključujući u sektorima održivog plavog gospodarstva, te će biti razvijeni kriteriji za identifikaciju deficitarnih djelatnosti na lokalnom tržištu. Ulaganjima u mjeru pripravnosti omogućit će se povećanje kvalifikacija i smanjiti rizik od dugotrajne nezaposlenosti. Iz ESF+ su predviđena ulaganja u razvoj društvenog poduzetništva te mikroizjmovi za mikro i male poduzetnike.

U području obrazovanja, povećano sudjelovanje u RPOO pospješuju intervencije iz EFRR (infrastruktura) i ESF+ (podizanje dostupnosti i kvalitete), a ulaganja u reformu cjelodnevnih škola su potpomognuta EFRR-om te iz ESF+ u nastavne planove i programe (kurikulum), pomoćnike u nastavi i materijalne uvjete. Povećanje završnosti visokog obrazovanja potiče se ESF+ stipendijama ranjivim skupinama te unaprjeđenjem kvalitete i relevantnosti, a kroz EFRR podizanjem kapaciteta studentskog smještaja.

U pogledu jačanja vještina, potpora u okviru PKK, iz EFRR-a usmjerena je na jačanje vještina i kompetencija za pametnu specijalizaciju kao i posebnih stručnih vještina poduzetnika dok je potpora u okviru ITP-a, iz EFRR-a usmjerena na programe za razvoj pametnih vještina. Istovremeno, podrška FPT-a usmjerena je na HKO prekvalifikaciju i uključivanje pogođenih radnika i osoba u potrazi za poslom, unaprjeđenje konkurentnosti usvajanjem više razine znanja nužne za povećanje kvalitete proizvoda i usluga, osiguravanju cjeloživotnog učenja i savladavanju novih tehnologija, uključivo i zelenih i digitalnih vještina u tranzicijskim županijama. S druge strane, kroz ESF+, kako bi se vještine uskladile s potrebama tržišta rada u području strukovnih zanimanja, široko će se ulagati u dokvalifikaciju i prekvalifikaciju, uspostavljanje IRU *sastavnica*, uključujući mapiranje vještina, osiguravanje kvalitete, nadogradnju nastavnih planova i programa na svim razinama kvalifikacija. Dodatno, kroz ESF+ će se provoditi modernizacija sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kroz reformske intervencije koje obuhvaćaju optimizaciju, racionalizaciju i prilagodbu strukovnih programa razvojnim potrebama gospodarstva. U domeni obrazovanja odraslih, komplementarno programima prekvalifikacije i obrazovanja odraslih kroz FPT, iz ESF+ će se sredstva usmjeriti u unaprjeđenje Sustava osiguranja kvalitete obrazovanja odraslih. Komplementarno širokom djelokrugu ESF+ s vještinama, EFPR uključuje aktivnosti povezane s vještinama u području održivog plavog gospodarstva, a FPT će se baviti specifičnim izazovima vještina kao potpora pravednoj tranziciji.

Kroz nastavak procesa deinstitutionalizacije za osobe s invaliditetom i djecu i mlade, uključujući i promociju procesa i života u zajednici, uvažavajući izazove iz prethodnog financijskog razdoblja, koji ima za cilj smanjenje segregacije osoba s invaliditetom i ostalih ranjivih skupina, podršku procesu deinstitutionalizacije djece i mladih s te osoba s invaliditetom, u okviru ESF+ će se poticati razvoj i pružanje usluga za ciljane skupine te kontinuirano osnaživat pružatelje socijalnih usluga za pružanje izvaninstitucionalnih usluga u zajednici korištenjem sredstava, aktivnosti vezane uz proces deinstitutionalizacije, razvoj i pružanje socijalnih usluga, programi obrazovanja i jačanje vještina nezaposlenih osoba, pružanje usluga za starije te aktivnosti

suzbijanja materijalne oskudice te razvoj, širenje i unaprjeđenje kvalitete usluga u zajednici i obitelji za sve ranjive skupine, s ciljem regionalne ravnomyjernosti i dostupnosti, uključujući i poticanje socijalnih inovacija kroz razvoj i pružanje inovativnih socijalnih usluga. Istovremeno, EFRR će osigurati komplementarna infrastrukturna ulaganja u infrastrukturu za razvoj socijalnih usluga u zajednici, kao i ulaganja u stambenu infrastrukturu.

U zdravstvu, kroz EFRR, posebna pažnja će se staviti na prevladavanje geografskih prepreka u pristupu zdravstvenoj skrbi jačanjem sustava hitne medicinske pomoći te cjelogodišnje hitne helikopterske medicinske službe (HEMS) te daljnjim razvojem telemedicinskih usluga. Komplementarnost između ulaganja iz EFRR-a i ESF-a+ osigurat će se na takav način da će se aktivnosti ESF-a+ usmjeriti na stručna i cjeloživotna usavršavanja zdravstvenih radnika i ostalih djelatnika u zdravstvu. Cilj ovih ulaganja će biti, ne samo prevladavanje geografskih prepreka, već i smanjenje nedostatka radne snage u zdravstvenom sektoru, a osobita pažnja će se usmjeriti na specijalističko usavršavanje doktora u deficitarnim specijalizacijama u primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Jačanje primarne zdravstvene zaštite i specijalističko konzilijarne zdravstvene zaštite predstavlja jedan od glavnih prioriteta u zdravstvenom sektoru te će komplementarno specijalističkim usavršavanjima kroz ESF+ jačati i unaprijediti znanjima opreme putem EFRR-a što će dovesti do osiguravanja resursa za skrb o najtežim bolesnicima.

Ulaganja će se također usmjeriti i na unaprjeđenje sustava bolničke zdravstvene zaštite u svrhu osiguranja jednake dostupnosti zdravstvene skrbi za ranjive skupine, ulaganjem u infrastrukturu i opremu. Kroz ESF+ će se, osim u specijalizacije doktora medicine i magistara farmacije, ulagati i u stručna i cjeloživotna usavršavanja zdravstvenih radnika i ostalih djelatnika u zdravstvu usvajanjem specifičnih znanja i vještina, odnosno u kadar za rad s ranjivim skupinama, u svrhu pružanja rane intervencije, dok će EFRR pružiti odgovarajuću infrastrukturnu potporu, ovisno o rezultatima mapiranja.

Ulaganja u turizam koja su podržana EFRR-om u okviru specifičnih ciljeva 1.(iii) , 4. (vi) PKK te 5. ITP međusobno su komplementarna te odgovaraju na ključne izazove i potrebe u hrvatskom turizmu kroz stvaranje funkcionalnih cjelina ulaganjem u javnu turističku infrastrukturu koja može potaknuti privatne investicije i razvoj lokalnog gospodarstva, razvoj kvalitetnih i inovativnih proizvoda, diverzifikaciju turističke ponude i uvođenje inovacija, što utječe na gospodarski rast i zapošljavanje, stvaranje kvalitetnih radnih mjesta, društvenu uključenost te kvalitetu života u lokalnim zajednicama, kao i usvajanje načela zelene i digitalne tranzicije.

Sveobuhvatnim ulaganjima potaknut će se daljnji oporavak i jačanje otpornosti kulturnog sektora, posebno pogođenog pandemijom, uslijed čega je izrazito ugroženo njegovo djelovanje i financijska održivost, kao i revitaliziranu kulturnu baštinu, uz potporu EFRR-a, dok će ESF+ posebice poduprijeti ranjive skupine uklanjanjem barijera za njihovo sudjelovanje u kulturi.

Kroz sva ulaganja u okviru PO4, stavit će se poseban naglasak na socijalno uključivanje ranjivih skupina.

PO 5

ITP ulaganja u razvoj urbanih područja (5.i) i održivih i zelenih otoka (5.ii) komplementarna su s ulaganjima iz PKK u kako je detaljnije opisano gore, u području poduzetništva, promicanja EE, čiste energije, zelene infrastrukture, smanjenja rizika od katastrofa, kulturne baštine i turizma, s time da kada se iste provode u sklopu teritorijalnih strategija provodit će se na integriran način.

Komplementarnost ITP-a za otoke s EFPR-a primarno se očituje u ulaganja u zajedničke teme od značaja za otoke, no Zajednička ribarstvena politika ima drugačije ciljne skupine od ITP-a. Tako primjerice, djelovanja iz područja energetske učinkovitosti u EFPR-a usmjerena su na ribarska plovila, unaprjeđenju selektivnosti ribolovnih alata i tehnika, povećanju standarda temeljne ribarske infrastrukture u kontekstu ribarskih luka i iskrcajnih mjesta, uspostavu sustava za odlaganje prikupljenog izgubljenog ribolovnog alata i morskog otpada, kao i dijela ulova koji proizlazi iz pune provedbe obveze iskrcaja za potrebe

kružnog gospodarstva te djelovanja usmjerena zaštiti i obnovi morske bioraznolikosti i ekosustava, uključujući aktivnosti sakupljanja izgubljene ribolovne opreme i alata i prikupljanja morskog otpada te promicanja zaštite morskog okoliša. Ulaganja kroz EFPRA za promicanje potrebe ribolovnih alata s malim utjecajem te drugi načini smanjenja utjecaja ribolova na okoliš i biološku raznolikost komplementarno je ulaganjima iz EFRR-a i KF-a koja se odnose na mjere za smanjenje pritiska na biološku raznolikost. Određena ulaganja u pravednu tranziciju bit će komplementarna s ulaganjima iz PKK, kao što su npr. zeleni i održivi prijevoz, poboljšanje energetske učinkovitosti u proizvodnom sektoru i u zgradama, razvoj IRI infrastrukture i sl.

Komunikacija, vidljivost i transparentnost EU fondova

Komunikacija, vidljivost i transparentnost EU fondova iznimno je važna stoga će se provoditi različite komunikacijske aktivnosti svih programa s ciljem pravovremenog informiranja o aktualnim mogućnostima financiranja i osiguranja vidljivosti rezultata financiranja iz EU fondova u javnosti. Nastavit će se podizati svijest građana o ključnoj ulozi EU fondova u podupiranju gospodarskog rasta i razvoja Republike Hrvatske kao i jačati povjerenje u sustav upravljanja i kontrole korištenja sredstava EU fondova. Osim komunikacije usmjerene prema vanjskim ciljnim skupinama, posebna pozornost bit će usmjerena i na komunikaciju unutar sustava upravljanja i kontrole, na način da će se poticati razmjena dobrih praksi i iskustava između upravljačkih tijela i ostalih dionika pri čemu će glavnu ulogu u tome imati uspostavljena nacionalna mreža za komunikaciju koja obuhvaća nacionalnog koordinatora i službenike za komunikaciju na razini svih programa. Također, Hrvatska je u prethodnom razdoblju uspostavila jedinstveni internetski portal koji omogućuje uvid u sve programe vezane uz Kohezijsku politiku (KP) u RH te će s istom praksom nastaviti i dalje.

Komplementarnosti i sinergije među fondovima obuhvaćenima sporazumom o partnerstvu, fondovima FAMI, FUS, BMVI i drugim instrumentima Unije – članak 11. stavak 1. točka (b) podtočka iii. UZO-a

EU fondovi su definirani člankom 1. stavak 1. Zakona o institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj (NN, 116/2021) i odnose se na fondove Europske unije u okviru podijeljenog upravljanja za provedbu Kohezijske politike EU (KP) (EFRR, KF, FPT, ESF+), za provedbu Zajedničke ribarstvene i pomorske politike EU (ZRPP) (EFPR), za provedbu sigurnosne politike EU (FAMI, IUGV, FUS) te za provedbu Zajedničke poljoprivredne politike EU (ZPP)(EPFRR, EFJP).

UZO fondovi (fondovi pod Uredbom (EU) br. 2021/1060) su svi gore navedeni, osim fondova za provedbu ZPP-a.

SoP fondovi pak su UZO fondovi bez EU fondova za provedbu sigurnosne politike EU.

FSEU je Fond solidarnosti EU.

NKO i tematski pododbori s ciljem zadaće osiguravanja sveukupne koordinacije korištenja i praćenja provedbe EU fondova, instrumenata i programa EU, te osiguravanja usklađenosti različitih izvora financiranja, nastavljaju rad i u ovoj perspektivi u cilju praćenja provedbe, komplementarnosti i sinergije među fondovima obuhvaćenima SoP-om (UZO fondovi), uključujući FAMI, FUS, BMVI i druge instrumente Unije.

Suradnja KT-a EU fondove i KT-a za NPOO te Ureda predsjednika Vlade (UPVRH) je izravna i osigurana kroz NKO, čiji članovi su predstavnici UPVRH, NPOO KT (MFIN) te ostali ministri nadležni za provedbu EU fondova u podijeljenom upravljanju te NPOO. Paralelno, institucionalni okvir za provedbu NPOO-a uključuje i tijela u SUK korištenja EU fondova, čime se osigurava interoperabilnost poslovnih procesa u svim sustavima. U Upravljačkom odboru za NPOO predstavnici su tijela koja su istovremeno tijela u SUK-ovima ali i članovi NKO odnosno njegovih tematskih pododborna te se i na taj način koordiniraju na mjesečnoj osnovi aktivnosti iz NPOO-a, nacionalnih izvora i EU fondova. Kroz aktivno sudjelovanje svih tijela u oba odbora te sudjelovanje predstavnika UPVRH na oba odbora i operativnu komunikaciju oba Koordinacijska tijela, osigurat će se sveukupna koordinacija provedbe EU fondova, usmjeravanje ulaganja na prioritete u okviru europskog okvira za gospodarsko upravljanje i Europskog semestra kao i osiguravanje usklađenosti različitih izvora financiranja ulaganja u RH.

Komplementarnost s programom Obzor Europa osigurana je kroz SoP fondove za alternativno i kumulativno financiranje koje stvara vezu između S3 i izvrsnosti u istraživanju i inovacijama, uključujući zajedničke transregionalne/transnacionalne programe i paneuropsku istraživačku infrastrukturu dok su kroz NPOO predviđene komplementarne aktivnosti reforme znanstvenog sektora i razvoj novih programskih okvira koji će omogućiti učinkovitiju podršku IRI, te unaprijediti okvir za financiranje IRI projekata. Dodatno, komplementarnost EFPR programa sa programom Obzor Europa, uključujući doprinos

Misiji za oceane, je prisutna sa djelovanjima usmjerenima na održivo ribarstvo i akvakulturu, posebno zaštitu i obnovu vodene bioraznolikosti i ekosustava.

Aktivnosti će izravno doprinosti Europskom istraživačkom području (ERA). Dodatno, ulaganja planirana u okviru SoP fondova će se nastaviti na provedbu reforme putem nastavka „pilot” programa koji se provode kroz NPOO.

Vežano uz područje digitalizacije u NPOO su predviđene investicije koje će doprinijeti administrativnom i fiskalnom rasterećenju te boljem regulatornom okruženju dok su aktivnosti podrške tijelima državne i javne uprave u kontekstu e-usluga i digitalizacije poduzetnika predviđene i u SoP fondovima kao i u NPOO-u, uz razliku da ulaganja putem SoP fondova u djelu aktivnosti podrške tijelima državne i javne uprave moraju rezultirati povećanjem dostupnosti javnih e-usluga za građane.

Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova predviđena su i SoP fondovima i NPOO-om. Cilj NPOO-a je poduprijeti održiv razvoj gospodarstva, zelenu i digitalnu tranziciju dok će SoP fondovi usmjeriti se na aktivnosti koje doprinose pojačanom rastu i konkurentnosti MSP-ova, poboljšanju okvira poslovne podrške, jačanju izvoznih potencijala te uključivanja u regionalne i međunarodne lance vrijednosti.

Vežano za obnovu od potresa FSEU će prvenstveno podržavati ulaganja koja za cilj imaju obnovu zgrada i njihovo vraćanje u prvobitno stanje. Prema potrebi, NPOO i PKK će nastaviti gdje staje FSEU i nastaviti proces obnove u skladu s BBB načelom. U NPOO-u su također predviđene komplementarne aktivnosti s PKK-om kroz inicijativu 6. Obnova zgrada kroz vezane investicije od kojih investicije „Energetska obnova zgrada javnog sektora“ te „Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom“ imaju svoje komplementarne aktivnosti u PKK-u.

U NPOO-u su predviđena ulaganja u energetska učinkovitost, toplinarstvo i obnovljive izvore energije za dekarbonizaciju energetske sektora i korištenje vodika i novih tehnologija, kao i izgradnju i digitalizaciju energetske sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetske sektora, čime će se doprinijeti promicanju energije obnovljivih izvora i razvoju pametnih energetske sustava kao komplementarne investicije ulaganjima u okviru PKK.

Potencijalna komplementarnost i sinergija između LIFE-a i ulaganja iz SoP fondova, u dijelu zelene i plave infrastrukture, će se odrediti na razini dokumenata poput Prioritiziranog akcijske okvira, Nacionalnog energetske i klimatske plana te ostalih strateških i provedbenih dokumenata. Obzirom da u trenutku odobravanja SoP-a nije moguće unaprijed planirati projekte unutar LIFE programa, koji predstavlja instrument kojim EK izravno upravlja, a kako bi se osigurala komplementarnost, projekti koji će u konačnici biti financirani morati će predvidjeti koordinaciju s drugim izvorima financiranja, posebice u slučaju strateških integriranih projekata koji moraju pored LIFE financiranja predvidjeti i još jedan drugi izvor financiranja, bilo EU ili nacionalni.

Predviđene investicije iz NPOO-a doprinosti će provedbi aktivnosti Programa smanjenja rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama dok će aktivnosti iz EU fondova u okviru PKK biti proširene i na jačanje operativne sposobnosti za djelovanje, uključujući šumske požare i požare otvorenog tipa, prevenciju klimatske promjena, jačanje sustava za praćenje klimatske promjena, te razminiranja. Iz EPFRR će, na razini poljoprivrednog gospodarstva, financirati investicije u sektoru poljoprivrede kojima je cilj prilagodba klimatske promjenama, npr. oprema protiv tuče, mraza i slično. Također, bolesti bilja i životinja

spadaju pod prihvatljive rizike temeljem Nacionalne procjene rizika te su aktivnosti za njihovu kontrolu dio redovitih aktivnosti Ministarstva poljoprivrede koje će predvidjeti moguće financiranje iz EPFRR. Potencijalna sinergija s Mehanizmom Unije za civilnu zaštitu (UCPM) usmjerena na aktivnosti prevencije i pripravnosti za ublažavanje posljedica katastrofa, zajedno s obukama i vježbama za osposobljavanje kapaciteta za određene katastrofe. Što se tiče aktivnosti razminiranja putem FUS-a, one su povezane s aktivnostima u Programu kao što su nabavka opreme za detekciju i neutralizaciju improviziranih eksplozivnih naprava, komplementarne su PKK ulaganjima u razminiranje minski sumnjivih područjau Republici Hrvatskoj.

Potencijalna komplementarnost između EPFRR-a i SoP fondova u pogledu vodne i komunalne infrastrukture, kroz ruralni razvoj nastaviti će ulagati u sustave ispod 2000 p.e., dok će SoP fondovi nastaviti ulagati u one iznad 10.000 p.e. Ulaganja kroz NPOO financirati će se oni projekti koji mogu završiti do sredine 2026., a kroz SoP fondove predviđa se provođenje preostalih prioriternih ulaganjau skladu s Višegodišnjim programom gradnje komunalnih vodnih građevina.

Promicanja prelaska na kružno gospodarstvo predviđene su kroz PKK, EFPRa kao i u NPOO-u uz jasnu demarkaciju potencijalnih ulaganja. U NPOO-u će se ulagati u Program sanacije zatvorenih odlagališta i lokacija onečišćenih opasnim otpadom, dok će se kroz SoP fondove ulagati u ciljeve prelaska na kružno gospodarstvo koji proizlaze iz direktiva EU i Zakona o gospodarenju otpadom odnosno s Izmjenom PGO 2017.-2022. kao i s budućim PGO 2023.-2028. Kroz FUS planira se kupnja ili zakup skladišnog prostora za kamione koji su oduzeti zbog nezakonitog uvoza otpada na područje RH do povratka u zemlju izvoza. U sklopu NPOO predviđena je provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama koje će u vidu komplementarnosti doprinijeti specifičnom cilju 2.vii koji se odnosi na jačanje zaštite i očuvanja prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture. EPFRR, EFPRa i EFRR pridonijet će provedbi mjera utvrđenih u Prioritetnom akcijskom okviru (PAO), prema područjima nadležnosti, odnosno bioraznolikosti u ruralnom i poljoprivrednom sektoru EPFRR, u pomorstvu, ribarstvu i moru EFPRa te u urbanim područjima i parkovima prirode EFRR.

U NPOO-u su predviđene investicije koje se odnose na nabavu vozila na alternativni pogon za javni gradski i prigradski linijski promet, modernizaciju tramvajskog prometa i Program sufinanciranja kupnje novih vozila na alternativna goriva i razvoja infrastrukture alternativnih goriva u cestovnom prometu, dok će se SoP fondovi među ostalim usmjeriti i na željezničke gradske i prigradske linije, izgradnju/nadogradnju biciklističke infrastrukture, modernizaciju/opremanje autobusnih kolodvora i stajališta u skladu s planovima održive urbane mobilnosti gradova (SUMP).

Obzirom da u trenutku odobravanja SoP-a nije moguće unaprijed planirati projekte unutar CEF instrumenta, načelno se planira da će se priprema projektnih studija za ulaganje u temeljnu i sveobuhvatnu mrežu TEN-T uglavnom financirati putem CEF-a dok će se projekti na mreži TEN-T financirati i iz CEF-a, SoP fondova, ali i kroz NPOO u kojem su predviđene komplementarne investicije koje se odnose na sve vidove prometa no najveći naglasak je stavljen na ulaganja u uklanjanje "uskih grla" na željezničkoj infrastrukturi, primjenu zelenih tehnologija u željezničkom putničkom prijevozu te modernizaciju vlakova s informatičkim sustavom.

Dodatno, postoji potencijalna komplementarnost između ulaganja putem IUGV i SoP fondova kroz ulaganja u sustav upravljanja granicama. IUGV će osigurati ulaganje u izgradnju, nadogradnju i održavanje graničnih prijelaza, opremu za učinkovitu i sigurnu kontrolu granica na graničnim prijelazima i

nadzor granica i tako će doprinijeti učinkovitom europskom integriranom upravljanju vanjskim granicama. Uspostavljanje EES-a moglo bi se provesti putem IUGV-a, dok bi se dodatne pristupne linije na graničnim prijelazima mogli provesti putem SoP fondova odnosno EFRR-a.

NPOO aktivnosti u području zapošljavanja odnose se na jačanje institucija na tržištu rada, posebice u radu s ranjivim skupinama, planirane su reforme koje pridonose smanjenju udjela osoba u riziku od siromaštva i soc. isključenosti. NPOO uvodi Mjere aktivne politike zapošljavanja (MAPZ) za zelene/digitalne poslove, dok će se iz SoP fondova ulagati u MAPZ nepovezane s dualnom tranzicijom.

Sustav vaučera za obrazovanje za zelene/digitalne vještine će se implementirati kroz NPOO, a iz SoP fondova će se financirati vaučeri za ostale vještine. Nakon 2026. fondovi preuzimaju kompletno preuzimaju ulaganja u MAPZ i vaučere povezane s dualnom tranzicijom Intervencije usmjerene povećanju sudjelovanja u RPOO SoP fondova komplementarne su NPOO-u infrastrukturnih ulaganja). Uvođenju cjelodnevne škole doprinijet će NPOO ulaganjem u izgradnju obrazovne infrastrukture, a SoP fondovi kroz modernizaciju te jačanje kapaciteta odgojno obrazovnih radnika i razvoj nastavnih sadržaja.

U području sustava socijalne zaštite u okviru NPOO planirane su reforme koje pridonose smanjenju udjela osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti kroz povećanje transparentnosti i adekvatnosti socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite, razvoj i pružanje usluge socijalnog mentorstva koja će pridonijeti boljoj povezanosti sustava socijalne skrbi i zapošljavanja, unaprjeđenje sustava planiranja i digitalizacija sustava socijalnih usluga te jačanje usluga centara za socijalnu skrb za pružanje obiteljsko pravne zaštite te izrada strateškog okvira za cjelovitu i dostupnu skrb o starijim osobama, uključujući infrastrukturne investicije u centre za starije osobe. U okviru SoP fondova će se financirati komplementarne aktivnosti vezane uz proces deinstitutionalizacije, razvoj i pružanje socijalnih usluga, programi obrazovanja i jačanje vještina nezaposlenih osoba, pružanje usluga za starije te aktivnosti suzbijanja materijalne oskudice ali i određena vezana infrastrukturna ulaganja. Zdravstvo će se kroz NPOO usmjeriti na ulaganja reformskog karaktera i projekte u visokoj fazi pripremljenosti koji doprinose oporavku od pandemije COVID-19 i jačanju otpornosti zdravstvenog sustava, a kroz SoP fondove u srednjoročne i dugoročne prioritete, s fokusom na primarnu zdravstvenu zaštitu i dugotrajnu skrb.

Sveobuhvatnom reformom potaknut će se razvoj turizma u smjeru održivosti, gospodarske, društvene i okolišne. NPOO-om je započela reforma upravljanjem razvoja turizma kojom se želio stvoriti otporan i održiv turistički sektor, dok će se ulaganjima iz SoP fondova nastaviti odgovor na ključne izazove i potrebe u hrvatskom turizmu stvaranjem funkcionalnih cjelina kroz ulaganja u javnu turističku infrastrukturu, s ciljem poticanja privatnih investicija i razvoja lokalnog gospodarstva, kvalitetnih i inovativnih proizvoda, diverzifikaciju turističke ponude i uvođenje inovacija.

Sveobuhvatnim ulaganjima potaknut će se daljnji oporavak i jačanje otpornosti kulturnog i kreativnog sektora, posebno pogođenog pandemijom, uslijed čega je izrazito ugroženo njegovo djelovanje i financijska održivost. Ulaganjima u digitalni razvoj sektora kroz NPOO pridonijet će njegovom oporavku i unaprjeđenju, dok će ulaganja iz UzO fondova pridonijeti socijalnom uključivanju, posebice ranjivih skupina uklanjanjem barijera za sudjelovanje u kulturi te valorizaciji i revitalizaciji kulturne baštine.

Aktivnosti integracije iz FAMI-a će podržavati mjere pružanje savjeta i pomoći državljanima trećih zemalja te prihvat, a SoP fondovi, gdje je primjenjivo, mogu osigurati trajnije mjere potpore (uključujući i integraciju i mjere integracije UAM-a). Komplementarno i nastavno ulaganjima iz FAMI-a, kroz ESF+ će se ulagati u mjere dugoročne integracije državljana trećih zemalja u partnerstvu sa OCD. Ulaganja iz FUS su: zaštita i jačanje otpornosti kritične infrastrukture i zaštitu javnih prostora, te će provoditi nacionalne kampanje usmjerene na podizanje svijesti građana i jačanje suradnje nadležnih tijela.

Određena ulaganja iz FPT bit će komplementarna s ulaganjima iz ESF+ u vidu razvoja zelenih vještina, potencijalnim ulaganjima iz EPFRR usmjerenih na održivu proizvodnju hrane, te ulaganjem iz NPOO-a u projekt biorafinerije (projekt br. C1.2. R1-I4 u Hrvatskom planu oporavka i otpornosti). Dodatno, osim niza investicija u razvoj zelenih i digitalnih vještina u specifičnim sektorima (MSP, turizam i sl.), kroz NPOO će se ulagati u sustav vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba koji se odnose na programe sposobljavanja i usavršavanja za stjecanje vještina potrebnih na tržištu rada kao preduvjet za tranziciju na zeleno i digitalno gospodarstvo. Ti programi bit će usklađeni s HKO, čija daljnja razrada se planira kroz ESF+. Vezano za programe ETS, uspostavljena je kontinuirana suradnja s nacionalnim tijelom za ETS tijekom procesa programiranja, kao i s ETS kontakt točkama, te će se ista nastaviti i tijekom provedbe, čime se osigurava komplementarnost između programa obuhvaćenih SoP-om i programa u okviru ETS.

3. Doprinos proračunskom jamstvu u okviru programa InvestEU s obrazloženjem¹

Upućivanje: članak 11. stavak 1. točka (g) i članak 14. UZO-a

Tablica 2.A: Doprinosi programu InvestEU (raščlamba po godinama)

Doprinos iz		Doprinos za	Raščlamba po godinama							
Fond	Kategorija regije	Sastavnice programa InvestEU	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno

¹Doprinosi ne utječu na godišnju raščlambu odobrenih financijskih sredstava na razini VFO-a za državu članicu

Tablica 2.B: Doprinosi programu InvestEU (sažetak)

Fond	Kategorija regije	Održiva infrastruktura (a)	Istraživanje, inovacije i digitalizacija (b)	MSP (c)	Socijalna ulaganja i vještine (d)	Ukupno (f) = (a) + (b) + (c) + (d)
Ukupno						

Obrazloženje, uzimajući u obzir način na koji ti iznosi pridonose postizanju ciljeva politike odabranih u sporazumu o partnerstvu u skladu s člankom 10. stavkom 1. Uredbe o programu InvestEU

--

4. Prijenosi¹

Država članica traži	☐ prijenos među kategorijama regije
	☐ prijenos u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja
	☒ prijenos među fondovima EFRR, ESF+, KF ili u drugi fond ili fondove
	☐ prijenos sredstava iz fondova EFRR i ESF+ kao dopunske potpore FPT-u
	☐ prijenosi iz cilja „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) u cilj „Ulaganje za radna mjesta i rast”

¹Prijenosi ne utječu na godišnju raščlambu odobrenih financijskih sredstava na razini VFO-a za državu članicu.

4.1. Prijenosi među kategorijama regije

Upućivanje: članak 11. stavak 1. točka (e) i članak 111. UZO-a

Tablica 3.A: Prijenosi među kategorijama regije (raščlamba po godinama)

Prijenos iz	Prijenos u	Raščlamba po godinama							
		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
Kategorija regije	Kategorija regije								

Tablica 3.B: Prijenos među kategorijama regije (sažetak)

Kategorija regije	Dodjela sredstava po kategoriji regije	Prijenos u	Iznos prijenosa	Udio prenesenih početno dodijeljenih sredstava	Dodjela sredstava po kategoriji regije nakon prijenosa

Objasnenje

--

4. Prijenosi

4.2. Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja

Upućivanje: članak 26. stavak 1. UZO-a

Tablica 4.A: Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja ako je takva mogućnost predviđena temeljnim aktom* (raščlamba po godinama)

Prijenos iz		Prijenos u	Raščlamba po godinama							
Fond	Kategorija regije	Instrument	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno

*Prijenosi se mogu izvršiti u bilo koji drugi instrument u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja. ako je takva mogućnost predviđena temeljnim aktom. U skladu s time navest će se broj i nazivi relevantnih instrumenata Unije.

Tablica 4.B: Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja ako je takva mogućnost predviđena temeljnim aktom* (sažetak)

Fond	Kategorija regije	Ukupno
Ukupno		

*Prijenosi se mogu izvršiti u bilo koji drugi instrument u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja. ako je takva mogućnost predviđena temeljnim aktom. U skladu s time navest će se broj i nazivi relevantnih instrumenata Unije.

Obrazloženje

--

4.3. Prijenosi među fondovima EFRR, ESF+ i KF ili u drugi fond ili fondove

Upućivanje: članak 26. stavak 1. UZO-a

Tablica 5.A: Prijenosi među fondovima EFRR, ESF+ i KF-a ili u drugi fond ili fondove* (raščlamba po godinama)

Prijenosi iz		Prijenosi u		Raščlamba po godinama							
Fond	Kategorija regije	Fond	Kategorija regije	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
ESF+	Slabije razvijene regije	EFRR	Slabije razvijene regije		8.236.069,00	8.390.283,00	8.592.689,00	8.795.301,00	7.386.679,00	7.598.979,00	49.000.000,00

*Prijenosi između fondova EFRR i ESF+ mogu se izvršiti samo unutar iste kategorije regije.

Tablica 5.B: Prijenosi među fondovima EFRR, ESF+ i KF ili u drugi fond ili fondove (sažetak)

Prijenos iz		Prijenos u											
Fond	Kategorija regije	EFRR			ESF+			KF	EFPRA	FAMI	FUS	BMVI	Ukupno
		Razvijeniije regije	Tranzicijsk e regije	Slabije razvijene	Razvijeniije regije	Tranzicijsk e regije	Slabije razvijene						
ESF+	Slabije razvijene regije			49.000.000,00									49.000.000,00
Ukupno				49.000.000,00									49.000.000,00

*Prijenos u druge programe. Prijenosi između fondova EFRR i ESF+ mogu se izvršiti samo unutar iste kategorije regije.

Obrazloženje

Transfer 2,5% sredstava ESF+ u EFRR (49 MEUR) u svrhu podrške i nastavka već započetih procesa s ciljem daljnjeg razvoja sustava socijalne skrbi zadržavajući opredjeljenje prema deinstitucionalizaciji i transformaciji, te razvoju primjerenih usluga radi daljnjeg unapređenja kvalitete života korisnika i osiguravanja regionalne ravnomjernosti i dostupnosti usluga.

Sastavni dio procesa deinstitucionalizacije su promjene u cijelom sustavu, a odnose se na načine na koji se usluge strukturiraju i na koji se njima upravlja, pristup korisniku od strane pružatelja usluge, promjena položaja korisnika u odnosu na pružatelje podrške od pasivnog primatelja usluge do aktivnog sudionika u procesu te iznad svega promjene načina koji korisnicima omogućavaju sudjelovanje u životu zajednice u cjelini što zahtjeva transformaciju ustanove. Uz aktivnosti planirane kroz ESF+ (poput transformacije ustanove, osnaživanje kapaciteta stručnjaka pri socijalnom planiranju i promicanje alternativnih oblika skrbi unutar zajednice te pri procesu deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi, kvalitetnu pripremu korisnika za izlazak iz institucije, osiguravanje tehničke pomoći u planiranju procesa za pojedinu ustanovu itd.), u narednom razdoblju potrebno je i osigurati pripadajuću infrastrukturu u svrhu pružanja usluge, poput adaptacije stambenih zajednica i dnevnih centara, oprema navedenog prostora i osiguravanje vozila u svrhu bolje mobilnosti pružatelja usluga i korisnika (EFRR).

Nakon provedene prioritizacije EFRR-a na razini PKK i ITP-a sukladno pravilima tematske koncentracije, utvrđena je potreba za dodatnim financijskim sredstvima kako bi se osigurala infrastrukturna podrška daljnjem procesu transformacije pružatelja socijalnih usluga s ciljem daljnjeg razvoja sustava socijalne skrbi zadržavajući opredjeljenje prema deinstitucionalizaciji i transformaciji te razvoju primjerenih usluga radi daljnjeg unapređenja kvalitete života korisnika i osiguravanja regionalne ravnomjernosti i dostupnosti usluga.

Pravila tematske koncentracije za državu članicu u kontekstu EFRR-a nalažu da se za cilj politike 1 odvoji minimalno 25% EFRR-a dok je 30% EFRR-a minimalno potrebno odvojiti na cilj politike 2. Dodatno postoje i pravila kojim se definiraju potrebe osiguravanja ukupnog doprinosa EFRR te KF klimatskim ciljevima u iznosima od 30% odnosno 37% njihove alokacije. Nadalje, iako će se odluke o fraziranjima projekata iz 2014.-2020. tek donositi, biti će potrebno osigurati između 1-1,5 milijarde eura sredstva iz alokacije 2021. -2027. godine za dovršetak projekata iz 2014. -2020. Iz svega navedenog može se jasno vidjeti da je veliki dio sredstva Hrvatske kao najmlađe članice EU, osim što i dalje ima velike potrebe kada se radi o osiguravanju osnovnih infrastrukturnih preduvjeta, u potrebi je osiguravanja dostatnih financijskih sredstava kroz predmetni transfer sa ESF+ PO 4 na EFRR PO4, a kako bi se doprinijelo ispunjavanju planiranih ciljeva do 2029. godine. Stoga sredstva na cilju politike 4 se zadržavaju i ne mijenjaju svoj cilj. Budući da su planom ulaganja iz ESF+ adresirane sve potrebe i prioritete detektirani u Izvješću za Hrvatsku i preporuke državi članici (CSR), transfer 49 MEUR u EFRR će omogućiti primjerena ulaganja za socijalnu infrastrukturu. Usporednim ulaganjima iz EFRR i ESF+ osigurat će se učinkovita i djelotvorna provedba transformacije institucija socijalne skrbi, deinstitucionalizacija korisnika te širenje socijalnih usluga u zajednici.

4. Prijenosi

4.4. Prijenos sredstava iz fondova EFRR i ESF+ kao dopunske potpore FPT-u, uz obrazloženje¹

Upućivanje: članak 27. UZO-a

Tablica 6.A: Prijenos sredstava iz fondova EFRR i ESF+ kao dopunske potpore FPT-u (raščlamba po godinama)

Fond	Kategorija regije	Fond	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
------	-------------------	------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

*Sredstva iz FPT-a trebala bi se dopuniti sredstvima iz fonda EFRR ili ESF+ kategorije regije u kojoj se nalazi predmetno područje

¹Ovaj je prijenos privremen. Trebalo bi ga potvrditi ili ispraviti prilikom prvog donošenja programa s dodjelama u okviru FPT-a, kako je navedeno u Prilogu V.

Tablica 6.B: Prijenos sredstava iz fondova EFRR i ESF+ kao dopunske potpore FPT-u (sažetak)

Dodjela u skladu s člankom 3. Uredbe o FPT-u prije prijenosa:

Prijenos (dopunska potpora) po kategoriji regije iz	Prijenosi u FPT za područje u
---	-------------------------------

*Sredstva iz FPT-a trebala bi se dopuniti sredstvima iz fonda EFRR ili ESF+ kategorije regije u kojoj se nalazi predmetno područje

Obrazloženje

--

4.5. Prijenosi iz cilja „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) u cilj „Ulaganje za radna mjesta i rast”

Upućivanje: članak 111. stavak 3. UZO-a

Tablica 7.: Prijenosi iz cilja „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) u cilj „Ulaganje za radna mjesta i rast”

Prijenos iz cilja „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg)							
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno

Prijenos u cilj „Ulaganje za radna mjesta i rast”									
Fond	Kategorija regije	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno

Obrazloženje

--

5. Oblik doprinosa Unije za tehničku pomoć

Upućivanje: članak 11. stavak 1. točka (f) UZO-a

Odabir oblika doprinosa Unije za tehničku pomoć	☐ Tehnička pomoć na temelju članka 36. stavka 4.
	☒ Tehnička pomoć na temelju članka 36. stavka 5.

Sukladno članku 36. stavak 3. CPR-a, RH odabrala je oblik doprinosa Unije za tehničku pomoć državi članici definiran člankom 51. točka (e) CPR-a, odnosno financiranje uz primjenu paušalne stope u skladu s člankom 36. stavak 5., koje obuhvaća posebne kategorije prihvatljivih troškova, koje su unaprijed jasno utvrđene, primjenom postotka.

Predmetni izbor odnosi se na sve programe obuhvaćene Sporazumom o partnerstvu (Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027., Integrirani teritorijalni program 2021.-2027., Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027. te Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021.-2027.).

Opcija korištenja paušalne stope („flat rate“) omogućuje manje administrativno i vremensko opterećenje što dovodi u konačnici do pojednostavljenja postupaka u sustavu upravljanja i kontrole EU fondova.

Dodatni razlog je i iskustvo iz trenutne financijske perspektive gdje je bilo puno korekcija i dodatnih provjera za troškove tehničke pomoći. EK isplaćuje sredstva tehničke pomoći kao postotak sredstava ovjerenih za pojedinu prioritetnu os, bez provjera stvarnih troškova tehničke pomoći, bez naknadnih revizija ili kakvih dodatnih uvjeta. Država članica ima mogućnost korištenja pred-financiranja koje EK uplaćuje godišnje državi članici, a iz kojeg se može financirati aktivnosti tehničke pomoći sve do podnošenja prve Izjave o izdacima.

Također, izrađen je jedinstveni nacionalni Plan jačanja kapaciteta za korištenje fondova Europske unije (*Roadmap-a*), kao strateški dokument za korištenje tehničke pomoći svih programa obuhvaćenih SoP-om, ali i ostalih obuhvaćenih Uredbom o općim odredbama 2021/1060 te onih koji će biti obuhvaćeni Strateškim planom zajedničke poljoprivredne politike 2023.-2027. Konkretno mjere i aktivnosti dijelom su *Roadmap-a*. One se odnose na privlačenje i zadržavanje kapaciteta, njihovo kontinuirano usavršavanje, na koordinacijske mehanizme i platforme te druge dostupne alate, jačanje kulture donošenje odluka utemeljenih na dokazima te jačanju kapaciteta korisnika i dionika s ciljem daljnjeg pojednostavljenja i ubrzavanja apsorpcije.

6. Tematska koncentracija

6.1 EFRR/KF

Upućivanje: članak 4. stavak 3. Uredbe o ERFF-u i KF-u

Država članica odlučila je	☒ ispuniti zahtjeve za tematsku koncentraciju na nacionalnoj razini
	☐ ispuniti zahtjeve za tematsku koncentraciju na razini kategorije regije
	☒ uzeti u obzir sredstva Kohezijskog fonda u svrhu tematske koncentracije

6.2 ESF+

Upućivanje: članak 11. stavak 1. točka (c) i članak 7. Uredbe o fondu ESF+

Država članica ispunjava zahtjeve za tematsku koncentraciju.	za	Planirani programi fonda ESF+
Socijalna uključenost, programirana u okviru specifičnih ciljeva iz članka 4. točaka od (h) do (l) Uredbe o fondu ESF+	29,67%	2021HR05SFPR001
Potpora najpotrebitijima, programirana u okviru specifičnih ciljeva iz članka 4. točke (m) i, u opravdanim slučajevima, točke (l) Uredbe o fondu ESF+	3,34%	2021HR05SFPR001
Potpora za zapošljavanje mladih, programirana u okviru specifičnih ciljeva iz članka 4. točaka (a), (f) i (l) Uredbe o fondu ESF+	16,20%	2021HR05SFPR001
Potpora za suzbijanje siromaštva djece, programirana u okviru specifičnih ciljeva iz članka 4. točke (f) i točaka od (h) do (l) Uredbe o fondu ESF+	11,49%	2021HR05SFPR001
Izgradnja kapaciteta socijalnih partnera i nevladinih organizacija, programirana u okviru svih specifičnih ciljeva iz članka 4. osim cilja iz točke (m) Uredbe o fondu ESF+	2,81%	2021HR05SFPR001

7. Preliminarna financijska dodjela iz svakog od fondova obuhvaćenih sporazumom o partnerstvu prema cilju politike, specifičnom cilju FPT-a i tehničkoj pomoći, na nacionalnoj i, prema potrebi, regionalnoj razini

Tablica 8. Preliminarna financijska dodjela iz fondova EFRR, Kohezijskog fonda, FPT, ESF+, EFPR prema cilju politike, specifičnom cilju FPT-a i tehničkoj pomoći*

Upućivanje: članak 11. stavak 1. točka (c) UZO-a

Ciljevi politike, specifični ciljevi FPT-a ili tehnička pomoć	EFRR			KF dodjela sredstava na nacionalnoj razini	FPT**			ESF+			EFPR dodjela sredstava na nacionalnoj razini	Ukupno
	Dodjela sredstava na nacionalnoj razini	Kategorija regije	Dodjela sredstava po kategoriji regije		Dodjela sredstava na nacionalnoj razini	Sredstva FPT-a iz članka 3.	Sredstva FPT-a iz članka 4.	Dodjela sredstava na nacionalnoj razini	Kategorija regije	Dodjela sredstava po kategoriji regije		
1. Pametnija Europa	1.743.132.075,00	Slabije razvijene regije	1.743.132.075,00									1.743.132.075,00
2. Zelenija Europa	1.610.789.844,00	Slabije razvijene regije	1.610.789.844,00	755.403.035,00							198.532.200,00	2.564.725.079,00
3. Povezana Europa	581.839.211,00	Slabije razvijene regije	581.839.211,00	398.160.789,00								980.000.000,00
4. Socijalna Europa	626.504.740,00	Slabije razvijene regije	626.504.740,00					1.859.202.800,00	Slabije razvijene regije	1.859.202.800,00		2.485.707.540,00
5. Europa bliža građanima	659.675.213,00	Slabije razvijene regije	659.675.213,00								31.361.241,00	691.036.454,00
8. Specifični cilj FPT-a					178.737.200,00	78.264.318,00	100.472.882,00					178.737.200,00
TA36(5). Tehnička pomoć na temelju članka 36. stavka 5. UZO-a	182.767.937,00	Slabije razvijene regije	182.767.937,00	28.839.095,00	7.149.487,00	3.130.572,00	4.018.915,00	74.368.112,00	Slabije razvijene regije	74.368.112,00	13.793.606,00	306.918.237,00
TA37. Tehnička pomoć na temelju članka 37. UZO-a		Slabije razvijene regije							Slabije razvijene regije			
Ukupno	5.404.709.020,00	Slabije razvijene regije	5.404.709.020,00	1.182.402.919,00	185.886.687,00	81.394.890,00	104.491.797,00	1.933.570.912,00	Slabije razvijene regije	1.933.570.912,00	243.687.047,00	8.950.256.585,00
JTF73. Sredstva FPT-a iz članka 7. povezana sa sredstvima FPT-a iz članka 3.												

Ciljevi politike, specifični ciljevi FPT-a ili tehnička pomoć	EFRR			KF dodjela sredstava na nacionalnoj razini	FPT**			ESF+			EFPR dodjela sredstava na nacionalnoj razini	Ukupno
	Dodjela sredstava na nacionalnoj razini	Kategorija regije	Dodjela sredstava po kategoriji regije		Dodjela sredstava na nacionalnoj razini	Sredstva FPT-a iz članka 3.	Sredstva FPT-a iz članka 4.	Dodjela sredstava na nacionalnoj razini	Kategorija regije	Dodjela sredstava po kategoriji regije		
JTF74. Sredstva FPT-a iz članka 7. povezana sa sredstvima FPT-a iz članka 4.												
Ukupni zbroj	5.404.709.020,00		5.404.709.020,00	1.182.402.919,00	185.886.687,00	81.394.890,00	104.491.797,00	1.933.570.912,00		1.933.570.912,00	243.687.047,00	8.950.256.585,00

*Iznos bi trebao uključivati iznose fleksibilnosti u skladu s člankom 18. UZO-a koji su preliminarno dodijeljeni. Stvarna dodjela iznosa fleksibilnosti potvrdit će se tek u preispitivanju sredinom programskog razdoblja.

**Iznosi za FPT nakon predviđene dopunske potpore iz fondova EFRR i ESF+.

Obrazložjenje

n/a

8. Popis planiranih programa u okviru fondova obuhvaćenih sporazumom o partnerstvu s povezanim preliminarnim financijskim dodjelama prema fondu i odgovarajućim nacionalnim doprinosom prema kategoriji regije.

Tablica 9.B: Popis planiranih programa¹ s preliminarnim financijskim dodjelama*

Upućivanje: članak 11. stavak 1. točka (h) i članak 110. UZO-a

Naslov**	Fond	Kategorija regije	Doprinos Unije		Nacionalni doprinos	Ukupno
			Doprinos Unije bez tehničke pomoći na temelju članka 36. stavka 5. UZO-a	Doprinos Unije za tehničku pomoć na temelju članka 36. stavka 5. UZO-a		
2021HR05SFPR001 - Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021. - 2027.	ESF+	Slabije razvijene regije	1.859.202.800,00	74.368.112,00	341.218.396,00	2.274.789.308,00
2021HR16FFPR001 - Program Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027.	EFRR	Slabije razvijene regije	3.884.665.870,00	135.963.305,00	709.522.796,00	4.730.151.971,00
2021HR16FFPR001 - Program Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027.	KF		1.153.563.824,00	28.839.095,00	208.659.339,00	1.391.062.258,00
2021HR16FFPR002 - Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027.	EFRR	Slabije razvijene regije	1.337.275.213,00	46.804.632,00	244.249.384,00	1.628.329.229,00
2021HR16FFPR002 - Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027.	Sredstva FPT-a iz članka 3.		78.264.318,00	3.130.572,00	14.363.804,00	95.758.694,00
2021HR16FFPR002 - Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027.	Sredstva FPT-a iz članka 4.		100.472.882,00	4.018.915,00	18.439.729,00	122.931.526,00
Ukupno	EFRR,KF,ESF+,FPT		8.413.444.907,00	293.124.631,00	1.536.453.448,00	10.243.022.986,00
2021HR14MFPR001 - European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund - Programme for Croatia	EFRA		229.893.441,00	13.793.606,00	43.003.597,00	286.690.644,00
Ukupno	Svi fondovi		8.643.338.348,00	306.918.237,00	1.579.457.045,00	10.529.713.630,00

¹U slučaju odabira tehničke pomoći iz članka 36. stavka 5. UZO-a.

*Iznos bi trebao uključivati iznose fleksibilnosti u skladu s člankom 18. UZO-a koji su preliminarno dodijeljeni. Stvarna dodjela iznosa fleksibilnosti potvrdit će se tek u preispitivanju sredinom programskog razdoblja.

**Programi mogu primiti zajedničku potporu iz fondova u skladu s člankom 25. stavkom 1. UZO-a (kao što se za prioritete može koristiti potpora iz jednog fonda ili više njih u skladu s člankom 22. stavkom 2. UZO-a). Kad god se FPT-om pridonosi programu, dodjela iz FPT-a treba uključivati dopunske prijenose sredstava i biti podijeljena na sadašnje iznose u skladu s člancima 3. i 4. Uredbe o FPT-u.

8. Popis planiranih programa u okviru fondova obuhvaćenih sporazumom o partnerstvu s povezanim preliminarnim financijskim dodjelama prema fondu i odgovarajućim nacionalnim doprinosom prema kategoriji regije.

Tablica 10.: Popis planiranih programa Interrega

Upućivanje: članak 11. UZO-a

CCI	Naslov
2021TC16FFTN001	(Interreg VI-B) Euro Mediterranean (EURO MED)
2021TC16FFTN002	(Interreg VI-B) Adriatic-Ionian
2021TC16FFTN004	(Interreg VI-B) Danube
2021TC16IPCB003	(Interreg VI-A) IPA CBC Croatia Serbia
2021TC16IPCB004	(Interreg VI-A) IPA CBC Croatia-Bosnia and Herzegovina- Montenegro
2021TC16RFCB007	(Interreg VI-A) Hungary-Croatia
2021TC16RFCB028	(Interreg VI-A) Slovenia-Croatia
2021TC16RFCB038	(Interreg VI-A) Italy-Croatia
2021TC16RFIR001	(Interreg VI-C) Interreg Europe
2021TC16RFIR002	(Interreg VI-C) Interact
2021TC16RFIR003	Urbact IV
2021TC16RFIR004	ESPO 2030 Cooperation Programme
2021TC16RFTN003	(Interreg VI-B) Central Europe

9. Sažetak planiranih djelovanja radi jačanja administrativnih kapaciteta za provedbu fondova obuhvaćenih sporazumom o partnerstvu

Upućivanje: članak 11. stavak 1. točka (i) UZO-a

Zakon o institucionalnom okviru za korištenje fondova EU u RH (NN, 116/2021) uspostavlja institucionalni okvir za korištenje fondova EU, koji se sastoji od KT i programskih tijela unutar SUK-ova za provedbu fondova EU u podijeljenom upravljanju (uključujući i EPFRR i EFJP). Osim toga, Zakon također propisuje glavne aktivnosti za izgradnju kapaciteta institucionalnog okvira (službenici u institucionalnom okviru, korisnici, partneri i suradnici). KT, u suradnji s relevantnim programskim tijelima i drugim mjerodavnim državnim tijelima, redovito će provoditi analize i definirati aktivnosti za jačanje kapaciteta.

Glavni alat je jedinstveni nacionalni Plan za jačanje kapaciteta (*Roadmap*). Za njegovu pripremu, provedbu, praćenje, izvještavanje i vrednovanje odgovoran je KT u suradnji s relevantnim UT-ovima. Mjere i aktivnosti podijeljene su u 4 područja: ljudi, organizacija, strateško planiranje, programiranje i koordinacija te korisnici i dionici.

Brojni identificirani izazovi u području ljudi i organizacije bit će adresirani i kroz mjere NPOO i ciljeve Nacionalnog plana razvoja javne uprave, u smislu postavljanja ujednačenog okvira postupanja na razini cjelokupne javne uprave, dok će se tijela SUK uklopiti u postavljeni okvir, dok će se mjere i aktivnosti specifične za SUK-ove definirati nakon uspostave tog okvira. Planirane mjere odnose se na privlačenje i zapošljavanje pravih kandidata, strateški pristup učenju i razvoju te upravljanju znanjem i dijeljenjem informacija, kao i učinkovito i sposobno vodstvo u tijelima SUK.

U području strateškog planiranja, provedbe i koordinacije s ciljem osiguranja strateškog pristupa programiranju i određivanju prioriteta, kontinuiteta koordinacije svih programa, strateškog usmjerenja provedbe u svrhu optimalne iskoristivosti dostupnih sredstava te daljnjeg razvoja sustava praćenja i vrednovanja provedbe provodit će se mjere i vezane aktivnosti, čiji se rezultati odnose na osiguravanje odgovarajućih kapaciteta nacionalnih tijela za identifikaciju, procjenu i utvrđivanje utjecaja strateških dokumenata i projekata, uspostavljanja poveznica između akata strateškog planiranja i programskih dokumenata za korištenje fondova EU te njihovo praćenje, kao potpora provedbi pravedne tranzicije u RH, uspostavljanja funkcionalno-operativne redovne koordinacije svih programa od programiranja do zatvaranja (s ciljem smanjenja administrativnog opterećenja i pojednostavljenja procedura, osnovat će se međuresorne radne skupine za pojednostavljenje i standardizaciju na razini institucionalnog okvira ali i na razini pojedinih programa) i jačanja kapaciteta za provedbu inovativnih projekata, sustavno i učinkovito upravljanje rizicima, adresiranje horizontalnih načela, unaprjeđenje sustava praćenja kao i na sustavno provođenje vrednovanja uz praćenje preporuka i nalaza istih kroz sve EU Fondove.

U području korisnika i dionika s ciljem učinkovite izgradnje kapaciteta korisnika i aktivne suradnje sa širokom bazom korisnika, provodit će se mjere usmjerene k jačanju suradnje s regionalnim koordinatorima, razumijevanju potreba korisnika i dionika, kao i sustava podrške i pojednostavljenja procedura i pravila za (potencijalne) korisnike ali i uspostavi učinkovitijeg sustava prikupljanja povratnih informacija od dionika kroz plasiranje (specifičnih) informacija i veću interakciju sa zainteresiranim dionicima putem društvenih mreža.

Bitan element u pripremi zalihe spremnih projekata i izgradnji tehničkih kapaciteta predstavlja suradnja sa savjetodavnim službama na međunarodnoj i EU razini (JASPERS, EIAH, EBRD, WB). Za aktivnosti koje se planiraju provoditi u okviru PKK-a i ITP-a predviđa se korištenje stručne podrške savjetodavnih službi, s aktivnostima koje će uz potporu u pripremi projekata, za cilj imati prijenos znanja i izgradnju tehničkih

kapaciteta tijela SUK-a i korisnika strateških projekata.

U odnosu na provedbu FPT-a u ITP-u uzet će se u obzir ishodi TSI projekta, iz kojeg će proizaći plan treninga i akcijski plan za jačanje kapaciteta.

Kroz NPOO planira se provedba reforme Jačanje okvira za javnu nabavu, koja uključuje i izradu radne opterećenosti zaposlenika ključnih institucija u sustavu javne nabave, a planira se uvesti i Europski okvir kompetencija za stručnjake za javnu nabavu. U planu je i izmjena zakonodavnog okvira.

Mjere kojima se pridonosi sprječavanju prevara i korupcije nalaze se u nacionalnom zakonodavstvu i implementirane su u interne procedure nadležnih institucija.

Nakon uspostave SUK-ova te provedene analize i procjene rizika razmotrit će se uporaba *Integrity pacts* u postupku provedbe programa.

10. Integrirani pristup usmjeren na svladavanje demografskih izazova i/ili posebnih potreba regija i područja (prema potrebi)

Upućivanje: članak 11. stavak 1. točka (j) UZO-a i članak 10. Uredbe o EFRR-u i KF-u

RH se suočava s dugotrajnijim procesom negativnih demografskih kretanja, a prema prvim rezultatima Popisa stanovništva 2021. broj stanovnika sa smanjio za 9,25% što znači da se od 2011. ukupan broj stanovnika u 12 županija smanjio više od 10%.

Dodatno, prema podacima Eurostata hrvatsko stanovništvo pokazuje visoku starost uz neznatno odstupanje od prosjeka EU (31,6% u odnosu na 31,4%). Međutim, ono što stavlja RH u nepovoljniji položaj je, osim niskog fertiliteta, prirodno smanjenje stanovništva iseljavanjem mladih zbog još uvijek nižeg stupnja ekonomskog razvoja od zapadnoeuropskih država.

Demografski izazovi posebno pogađaju najsiromašnija područja odnosno ruralna /potpomognuta područja, koja obuhvaćaju pretežito Slavoniju, Dalmatinsku zagoru, Liku, Banovinu i dijelove Zagorja, koji u usporedbi s 2011. bilježe pad broja stanovnika za 17,8%. Negativne demografske trendove bilježe i brdsko – planinska područja koja teritorijalno obuhvaćaju pretežito Gorski kotar, Liku i Dalmatinsku zagoru sa ukupnim padom stanovnika za 12%. Slična je situacija i na drugim područjima s razvojnim posebnostima - otocima, koja su suočena sa specifičnim izazovima koja proizlaze iz njihovog prirodnog položaja. Smanjivanje ukupnog broja stanovništva dodatno je naglašeno nakon ulaska u EU. Tijekom 2014.-2020. prikupljena su vrijedna pozitivna iskustva usmjerenijeg pristupa korištenju sredstava EU u okviru Projekta Slavonija, Baranja i Srijem. Složene potrebe depriviranih područja zahtijevaju ulaganja predviđenih specifičnih ciljeva programa, u cilju smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti te razvoja ovih područja.

Najveći dio manje razvijenih područja suočava se s jednakim preprekama razvoju kao i zemlja u cjelini, no te prepreke imaju daleko izraženiji negativni ishod. Stoga je važan preduvjet demografske revitalizacije poboljšanje kvalitete života građana, kao i njihovog zadovoljstva uvjetima života.

Za složene potrebe depriviranih područja, ulaganja će se usmjeriti na stambeno zbrinjavanje, vodoopskrbu, što će uz ulaganja u primarnu zdravstvenu zaštitu utjecati na poboljšanje uvjeta života na tim prostorima u cilju pozitivnog utjecaja na demografske trendove. Kako bi se doprinijelo zadržavanju, ali i povratku stanovništva na ovim prostorima, kroz stvaranje radnih mjesta, ulaganja će se usmjeriti na podršku za rast i razvoj MSP-ova u okviru regionalnih lanaca vrijednosti koji čine okosnicu lokalnog gospodarstva, ali i na jačanje turističkog sektora na kontinentu. Uz navedeno, ulaganjima će se stvarati preduvjeti za povezivost i dostupnost usluga za građane i poduzetnike kroz jačanje digitalne povezivosti i digitalizaciju usluga lokalne i područne (regionalne) samouprave kako bi proces digitalne tranzicije i na ovim prostorima zaživio što će doprinijeti kvaliteti života i rada.

Pored fokusiranih ulaganja, i ulaganja namijenjena cijelom području RH u okviru UzO fondova djeluju pozitivno na demografske izazove i kroz ulaganja u: jačanje gospodarstva, sustav ranog i predškolskog te osnovnoškolskog obrazovanja, cjeloživotno učenje, jačanja tržišta rada, uključivanje nezaposlenih u tržište rada s posebnim naglaskom na NEET te jačanja mreža zdravstvene i socijalne skrbi. Jačanje gospodarstva posebno će biti usmjereno na tri slabije razvijene statističke regije 2. razine (HR NUTS 2) što će omogućiti gospodarsku transformaciju navedenih područja temeljenu na razvoju regionalnih lanaca vrijednosti. Zahvaljujući ulaganjima u vrtiće ili cjelodnevnu školu povećat će se preduvjeti za uključivanje u tržište rada majkama čime će se osigurati dodatni prihodi na razini obitelji kao i omogućiti potpora ravnoteži poslovnog i obiteljskog života. Razvijena infrastruktura u cjelini kao i dostupnost usluga posebice su važni čimbenici za izjednačavanje mogućnosti stanovnika ruralnih područja s ciljem

dostupnosti svih usluga koje postoje u urbanim sredinama.

Uz posebnu pozornost i teritorijalni fokus na potpomognuta i brdsko planinska područja kao i posebnu pozornost prema NUTS 2 regijama, gdje će se ulaganja provoditi putem usmjerenih ulaganja, na područje gradova i otoka razvoju će se pristupiti na integrirani teritorijalni način. Uzimajući u obzir ulogu gradova kao pokretača razvoja okolnih područja koja im gravitiraju ulaganja će odgovoriti na više razvojnih potreba u urbanom području, poput revitalizacija i prenamjena napuštenih ili neiskorištenih industrijskih područja u komercijalni objekt ili u socijalne i druge svrhe, ulaganje u energetske učinkovitost zgrade i uporabu obnovljivih izvora energije koje će doprinijeti kvaliteti života i rada u gradovima. Većina ulaganja koja su predviđena u gradovima kroz integrirani teritorijalni pristup, usmjerena su na demografske, ali i druge izazove i potrebe utvrđene u tim područjima (primjerice, očuvanje kulturne baštine u turizmu, čisti i pametni gradski promet).

Integrirani teritorijalni pristup aktivnostima ulaganja na otocima doprinijet će zajedno sa revitalizacijom socijalne infrastrukture i objekata namijenjenih javnoj uporabi i sa ulaganjima u poslovnu infrastrukturu i podršku, stvaranju povoljnih uvjeta za osnivanje i rad tvrtki na otocima i njihovu veću konkurentnost te međusobno povezivanje održivosti otoka i otočnog stanovništva. Većina ulaganja koja su predviđena u otocima kroz integrirani teritorijalni pristup, usmjerena su na demografske, ali i druge izazove i potrebe utvrđene u tim područjima (primjerice energetske neovisni otoci).

11. Sažetak procjene ispunjavanja relevantnih uvjeta koji omogućuju provedbu iz članka 15. i priloga III. i IV. (opcionalno)

Upućivanje: članak 11. UZO-a

Tablica 11.: Uvjeti koji omogućuju provedbu

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Odabrani specifični cilj	Sažetak procjene
-------------------------------	------	--------------------------	------------------

12. Preliminarna ciljna vrijednost doprinosa u području klime

Upućivanje: članak 6. stavak 2. i članak 11. stavak 1. točka (d) UZO-a

Fond	Preliminarni doprinos u području klime ¹
EFRR	1.677.413.077,00
KF	459.905.095,00

¹Odgovara informacijama koje su uključene ili će biti uključene u programe kao rezultat vrsta intervencija i okvirne financijske raščlambe na temelju članka 22. stavka 3. točke (d) podtočke viii. UZO-a.

DOKUMENTI

Naslov dokumenta	Vrsta dokumenta	Datum dokumenta	Lokalna referentna oznaka	Referentna oznaka Komisije	Datoteke	Datum slanja	Pošiljatelj
Partnership Agreement snapshot 2021HR16FFPA001 1.0	Snimka podataka prije slanja	2022.07.01		Ares(2022)4839381	Partnership_Agreement_snapshot_2021HR16FFPA001_1.0_en.pdf Partnership_Agreement_snapshot_2021HR16FFPA001_1.0_hr.pdf	2022.07.01	Novak, Iva